

BSO Siemenotje

Maakt je groot

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN
BUITENSPEL

V. 0.14

Voorwoord

In dit pedagogisch beleidsplan van BSO Siemenotje beschrijven wij de pedagogische uitgangspunten en de vertaalslag naar het pedagogisch handelen.

Een pedagogisch beleidsplan heeft een aantal belangrijke functies. Het plan vormt voor pedagogisch medewerkers een handleiding waarin zij kunnen terugvinden wat BSO Siemenotje belangrijk vindt. Het biedt de pedagogisch medewerkers houvast in het werken met kinderen en het nodigt uit tot discussies en het elkaar aanspreken op pedagogisch handelen. Daarnaast is het voor de ouders duidelijk waar BSO Siemenotje voor staat en wat wij belangrijk vinden in de opvang van de kinderen.

Bovenal levert het plan een goed en onderbouwd pedagogisch klimaat op voor kinderen.

Om de tekst zo leesbaar mogelijk te maken heb ik het in de tekst over de ouder(s), maar hiermee wordt ook de ouder of de verzorger(s) bedoeld.

Kim van de Putte
Directeur

Inhoudsopgave

H1 - Inleiding	6
H2 - Doelstelling, pedagogische uitgangspunten en doelgroep	6
2.1 Doelstelling	6
2.2 Pedagogische uitgangspunten	7
2.3 Pedagogische stromingen	7
2.4 Doelgroep buitenschoolse opvang	9
2.4.1 Kirakwa	9
2.4.2 Sazoeri en Wakiwoe	9
H3 - Vertaling naar pedagogisch beleid	9
3.1 Emotionele veiligheid	10
3.2 Ieder kind heeft een mentor	10
3.2.1. Mentorgesprekken	11
3.3 Persoonlijke competenties	11
3.4 Sociale competenties	11
3.5 Waarden en normen	12
3.5.1 Verschillen in waarden en normen	12
3.6 Ontwikkeling van het kind	13
3.6.1 Lichamelijke ontwikkeling	13
3.6.2 Cognitieve ontwikkeling	14
3.6.3 Sociaal emotionele ontwikkeling	14
3.6.4 Verschil tussen jongens en meisjes	14
3.7 Individualiteit	15
3.8 Verschillende opvoedingsstijlen en culturen	15
H4 - Rol van de pedagogisch medewerker en omgang met kinderen	16
4.1 Rol van de pedagogisch medewerker	16
4.2 Corrigeren en belonen	17
4.3 Opvallend gedrag bij kinderen	17
4.4 Observeren en signaleren	17
4.5 Opvoedingsondersteuning	18
4.6 Doorverwijzen van ouders naar passende instanties	18
4.7 Afspraken	18
4.8 Eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van de kinderen	19
H5 - Praktische zaken op de BSO	19
5.1 Openingstijden	19
5.2 Adres en telefoonnummers	19
5.3 (Pedagogisch) Medewerkers	19
5.3.1 Dag randen/ afwijking	20

5.3.2	Achterwacht en inzet andere volwassenen	20
5.3.3	Stagiaires	21
5.4	Op de groep	21
5.4.1	Groepsgrootte en groepsindeling	21
5.4.2	Gebruik van andere ruimtes	21
5.4.3	Activiteiten op andere locaties en andere sportlocaties	22
5.4.4	Voorschoolse opvang	22
5.4.5	Samenvoegen	22
5.5	Dagindeling	22
5.5.1	Schoolweken	22
5.5.2	Vakantieweken	24
5.6	Spelmateriaal en activiteiten	24
5.6.1	Sport, bewegen en spel	25
5.6.2	Koken en bakken	25
5.6.3	Natuur	25
5.6.4	Creativiteit	25
5.6.5	Inspraak van kinderen	25
5.6.6	Huiswerk	26
5.7	Voedingsbeleid	26
5.8	Wenbeleid en afscheid	26
5.8.1	Wennen op de groep	26
5.8.2	Doorstromen naar een nieuwe basisgroep	26
5.8.3	Pedagogisch handelen tijdens de wenperiode	26
5.8.4	Afscheid nemen	27
5.9	Afnemen van extra dagen	27
5.10	Ondersteuning van het huishoudelijk team	27
5.10.1	Schoonmaak/ aftekenlijsten	27
5.10.2	Was	27
5.10.3	Bestellingen	27
5.10.4	Voeding en koken	28
5.10.5	Ondersteuning bij uitjes	28
5.12	Vervoer	28
H6	Gezondheid, veiligheid en omgeving	28
6.1	Gebouw en speelruimten	28
6.2	Speelomgeving	28
6.3	Veiligheid en gezondheid	29
6.4	Risico-inventarisatie op Veiligheid en gezondheid	29
6.5	Voedselveiligheid	29
6.6	EHBO en BHV	29
6.7	Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	30

H7 - Gevoelige onderwerpen	30
7.1 Taalgebruik	30
7.2 Seksualiteit en intimiteit	30
7.2.1 Seksuele ontwikkeling	30
7.2.2 Intimiteit	31
7.2.4 Verkleden	31
7.2.5 Voortplanting	32
7.2.6 Zindelijkheid	32
7.2.7 Grensoverschrijdend gedrag	32
7.2.8 Pesten en ruzie	33
7.4 Kinderen en ziekte	33
7.4.1 Wel of niet op de bso/ ophalen BSO	33
7.4.2 Besmettingsgevaar	34
7.4.3 Medicijngebruik	34
7.5 Scheiden	34
7.6 'Opvallende' kinderen	34
H8 - Kind en Ouder	34
8.1. Afstemming opvoedingsmilieu	34
8.2. Ouderbetrokkenheid	35
8.3. Respect en privacy	35
8.4 Communicatie ouders	35
8.4.1 Het intakegesprek	35
8.4.2 Contact bij het brengen en halen	35
8.4.3 Website, nieuwsbrief en ouderportaal	36
8.4.4 Oudergesprek	36
8.5 Afspraken over buitenschoolse activiteiten	36
8.6 Ouderraad	36
8.7 Klachten	36

H1 – Inleiding

Bij BSO Siemenotje krijgen kinderen de gelegenheid om elkaar te ontmoeten, te ontdekken en om zich te ontwikkelen tot zelfstandige individuen in een veilige, vertrouwde en liefdevolle omgeving. De waarden en normen die binnen het gezin van belang zijn worden binnen de organisatie gerespecteerd. Een fysiek en emotioneel veilige omgeving, tezamen met de professionele begeleiding van onze pedagogisch medewerkers zal de ontwikkeling van kinderen blijvend stimuleren.

De pedagogisch medewerkers van BSO Siemenotje zijn ondersteunend in opvoeding en bewaken te allen tijde dat het individuele belang en het belang van het pedagogisch beleid in harmonie blijven. De toegankelijkheid van onze pedagogisch medewerkers zorgt ervoor dat je met een gerust hart de zorg voor je kind aan hen toevertrouwt.

H2 - Doelstelling, pedagogische uitgangspunten en doelgroep

2.1 Doelstelling

Het doel van de buitenschoolse opvang is kinderen van 4 t/m 12 jaar een plezierige, afwisselende en uitdagende opvang te bieden. BSO Siemenotje zoekt de aansluiting met de thuissituatie en streeft naar opvang die nauw aansluit met de behoeften. Een belangrijk deel van de activiteiten zal bestaan uit gerichte activiteiten om op die wijze kinderen actief te laten bezig zijn. Om tegemoet te komen aan individuele behoeftes per kind en per leeftijd worden er activiteiten aangeboden op verschillende gebieden, verder genoemd 'pijlers'.

De pijlers die Siemenotje belangrijk vindt zijn:

- Sporten & bewegen
- Koken & bakken
- Natuur
- Creativiteit

Kinderen ontwikkelen zich in een eigen tempo en op een eigen wijze; ieder kind is uniek! Tijdens de ontwikkeling veranderen kinderen in gedrag. Veranderingen in gedrag gebeuren tijdens ontwikkelingsfasen op verschillende gebieden. Wij onderscheiden de volgende 5 gebieden:

- Het bieden van emotionele veiligheid
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties
- De kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van een samenleving, eigen te maken
- Het eigen maken van vaardigheden, zoals die zich ontwikkelen bij bijvoorbeeld het beoefenen van een sport, helpen met koken en het bouwen van een hut.

Bij BSO Siemenotje willen wij in samenwerking met externe organisaties zorgen voor een zo veelzijdig mogelijk aanbod. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan sportclinics of samenwerking met partijen als 'Outdoor Valley'.

Daarnaast wordt er gewerkt met deskundige medewerkers. Zij hebben kennis van de ontwikkelingsfasen en begeleiden de kinderen hierin. Zij gaan er vanuit dat ieder kind respect verdient. De pedagogisch medewerkers scheppen een veilig en liefdevol leefklimaat. Dit is de basis van waaruit wij werken. Ieder kind verdient het om zich op een prettige wijze te ontwikkelen. Om dat te realiseren moeten er een aantal voorwaarden geschapen worden, waarbinnen het kind zich kan ontwikkelen. Dit wordt uitgewerkt o.a. in de komende hoofdstukken.

2.2 Pedagogische uitgangspunten

Bij BSO Siemenotje waken wij ervoor dat:

- Het kind voorop staat, zich welkom en gezien voelt;
- Er een sfeer heerst waarin plezier, spelen en vrije tijd kenmerkend zijn;
- Het kind een gevoel van geborgenheid, veiligheid en vertrouwen ervaart.
- Het kind in zijn eigen tempo een bijdrage kan leveren aan de ontwikkelingsmogelijkheden.
- Er een sfeer wordt gecreëerd van verdraagzaamheid en wederzijds respect, zowel in de omgang met volwassenen als met leeftijdsgenoten.
- Het kind professioneel begeleid wordt naar zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

2.3 Pedagogische stromingen

Onze visie en pedagogisch handelen zijn geïnspireerd door een aantal pedagogische stromingen. Hieronder geven wij een korte samenvatting van een aantal stromingen en lichten wij onze toepassingen toe met een aantal voorbeelden.

- *Janusz Korczak* vindt het belangrijk dat kinderen ruimte, vrijheid en een plekje voor zichzelf krijgen. Wij creëren op de groepen diverse hoeken. Een rustige hoek, waar kinderen lekker ongestoord kunnen lezen of huiswerk maken. Verder vindt hij het belangrijk dat kinderen ontdekkingen kunnen doen en zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen. Wij bieden in verschillende ruimtes diverse spel-, sport-, knutstel- of bakmogelijkheden; daarnaast kunnen de kinderen op het buitenterrein naar hartenlust spelen en ravotten. Wij delen Korczak's mening dat kinderen goed geïnformeerd moeten zijn over de dagelijkse gang van zaken.

- *Thomas Gordon's* standpunten volgen wij wanneer het gaat om communicatie met de kinderen. Hij stelt dat de pedagogisch medewerker niet als scheidsrechter moet optreden, maar als tolk. Soms is alleen luisteren al voldoende. Een kind krijgt dan de ruimte om met eigen woorden meer grip te krijgen op de situatie. Is dit niet genoeg dan herhalen wij de boodschap van het kind met eigen woorden. Zo ontdekt de leidster of zij alles begrepen heeft en krijgt het kind de verzekering dat zij daadwerkelijk betrokken is. Door actief te luisteren willen wij de kinderen zodanig beïnvloeden dat ze toch zelf een oplossing zoeken voor hun eigen probleem. Ook gebruiken wij de 'ik- boodschap' van Gordon. De pedagogisch medewerker geeft haar grenzen duidelijk en eenduidig aan door bij voorkeur in de ik-vorm te spreken. Dit komt minder verwijtend en dus veiliger over. Onze lichaamstaal komt hierbij overeen met de verbale boodschap. Uiteraard staan wij wel open voor de mening van de kinderen en daarom mag er een weerwoord zijn. Dit kan een aanleiding zijn om op een ander tijdstip over de grenzen te praten.

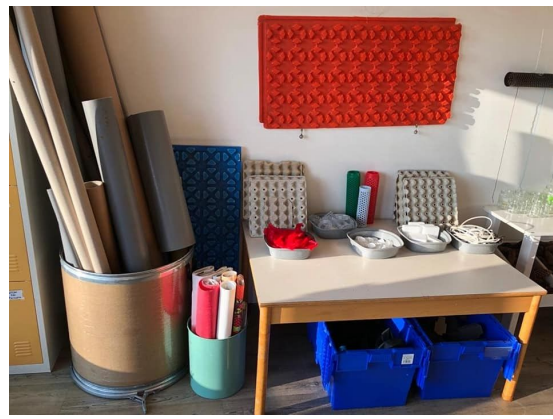
- *Loose Parts* is de theorie van de losse stukjes die Siemenotje sinds 2019 integreert in het spelaanbod. Loose Parts zijn losse, open eind materialen die kinderen kunnen manipuleren, verplaatsen en combineren op oneindig veel manieren zonder opdracht of bedoeling vooraf. Wanneer niet voorbestemd materiaal aangeboden wordt, zien de medewerkers dat de kinderen meer experimenteren en ontdekken.

Landschapsarchitect Simon Nicholson (1971) formuleerde de theorie als volgt: " De mate van vindingrijkheid, creativiteit en ontdekkingen die een omgeving uitlokt is afhankelijk van het aantal en het soort variabelen in die omgeving".

Voordelen van het werken met Loose Parts:

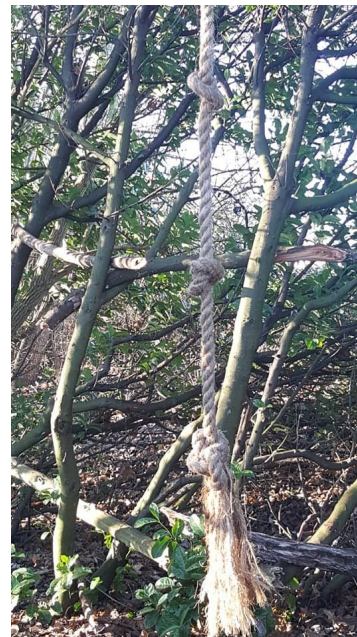
- Loose Parts materialen zijn veelzijdige materialen, niet eenduidig.
- Kinderen bouwen al handelend, op een actieve manier, kennis op.
- Er is geen goed/fout.
- Loose Parts stimuleren vindingrijkheid, fantasie, inbeeldingsvermogen, creativiteit en zelfvertrouwen.

- Loose Parts stimuleren het divergent denken: het zoeken van nieuwe mogelijkheden en oplossingen.
- Minder ongepast gedrag en ongevallen in een buitenspel omgeving met 'Loose Parts'.
- Loose Parts stimuleren het samenwerken en de communicatie met anderen.

Wij bieden in alle groepen de 'open eind materialen' structureel aan.

Onze groep op locatie de Tienvoet is speciaal ingericht als atelier, waar kinderen met de materialen ontdekkingen doen, ervaringen opdoen en met de materialen eindeloos kunnen experimenteren. De kinderen van locatie Buitenspel kunnen zelf kiezen voor het spelen met ons *Loose Parts* aanbod. Ook buiten zijn er veel mogelijkheden met ondersteunende materialen voor het stimuleren van bewegen en spel, zoals een klimparcours, grote buizen, touwen etc.

In het contact met kinderen hebben we een warme, open relatie met kinderen, gebaseerd op gelijkwaardigheid, wederzijds respect en liefde, waardoor kinderen kunnen opgroeien tot zelfstandige, weerbare mensen. Onze pedagogisch medewerkers steunen kinderen in hun zoektocht naar eigen oplossingen en vergroten daarmee de zelfstandigheid.

2.4 Doelgroep buitenschoolse opvang

De doelgroep van BSO Siemenotje zijn kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar. Gezien de verschillen in behoefte en ontwikkeling is ervoor gekozen om de jongste kinderen in een aparte groep te laten spelen, zodat zij in hun veilige omgeving kunnen ontdekken. Daarnaast zijn er twee verticale groepen:

1. Kirakwa met kinderen uit basisschool groep 1 en 2
2. Sazoeri met kinderen uit basisschool groep 2 t/m 8
3. Wakiwoe met kinderen uit basisschool groep 2 t/m 8

2.4.1 Kirakwa

De groep Kirakwa speelt deels op een andere locatie en is daarom beschreven in hun eigen pedagogisch beleid.

2.4.2 Sazoeri en Wakiwoe

Naast school worden vrijetijdsbesteding, vriendjes/ vriendinnetjes en hobby's belangrijk. De interesses worden specifiek en maken dat het kind voor een langere periode gericht met iets bezig wil zijn. De kinderen zijn goed in staat aan te geven hoe zij de tijd bij BSO Siemenotje willen invullen.

Het aanbod van activiteiten wordt daarom voor een groot deel door de kinderen zelf bepaald. De kinderen gaan hiervoor met elkaar en de pedagogisch medewerkers in overleg en ontwikkelen samen de plannen. Wij hechten veel waarde aan dit proces, omdat de kinderen hierdoor hun sociale vaardigheden verder ontwikkelen. Omgaan met elkaar op basis van respect is hierbij het uitgangspunt.

In de groep gaan prestatie en competitie een rol spelen. Met het doen van teamsporten en spelletjes krijgt het kind de kans te leren omgaan met winnen en verliezen. Door toenemende behoefte van de kinderen aan privacy en zelfstandigheid wordt de relatie met de pedagogisch medewerkers meer ondersteunend en begeleidend dan verzorgend. De binnenruimtes van de buitenschoolse opvang zijn daarom zo ingericht dat de kinderen ook gedeeltelijk buiten het gezichtsveld van de pedagogisch medewerkers kunnen spelen. De pedagogisch medewerkers blijven wel toezicht houden over de gehele ruimte. De BSO vindt plaats in groepen van maximaal 22 kinderen. Per 11 kinderen is minimaal één pedagogisch medewerker aanwezig.

H3 - Vertaling naar pedagogisch beleid

In de Wet kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: "verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving". Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet kinderopvang en de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang. Zij formuleert in haar theorie vier opvoedingsdoelen:

- Een gevoel van emotionele veiligheid bieden
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties bieden
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties bieden
- De kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken; socialisatie

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar.

3.1 Emotionele veiligheid

'Het bieden van een gevoel van veiligheid' is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang. Bij Siemenotje werken wij aan de emotionele veiligheid van kinderen. Zij moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt staat het minder open voor de wereld om zich heen. Alle energie gaat dan zitten in de stress en het op zijn hoede zijn. Onveiligheid belemmert het kind dan vrijelijk op ontdekkingsstocht te gaan en te leren. Veilig voelen is een basisbehoefte. Op de BSO bieden we deze emotionele veiligheid door:

- Vaste en sensitieve pedagogische medewerkers: de beschikbaarheid van sensitief reagerende pedagogisch medewerkers blijkt bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen, ook op de langere termijn. Een kind dat veerkrachtig is, heeft doorzettingsvermogen en flexibiliteit om problemen op te lossen en is in staat zich aan te passen aan de (nieuwe) situatie. Een kind zal hierdoor beter met stress om kunnen gaan. Tegelijkertijd zal het kind ook inlevingsvermogen ontwikkelen. Hierdoor zal het kind proberen anderen te begrijpen en te helpen. Bij Siemenotje zijn de pedagogisch medewerkers warm en belangstellend naar alle kinderen. Zij zijn consequent in hun gedrag, daardoor geven we de kinderen een gevoel van veiligheid en zekerheid.
- Vaste structuur: Wij zorgen voor een vaste structuur bij activiteiten en passen de regels consequent toe.
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten: in een vertrouwde groep kunnen kinderen gevoelens van verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid ontwikkelen.
- De inrichting van de omgeving: de inrichting van een ruimte kan een bijdrage leveren aan een gevoel van geborgenheid. Aandachtspunten zijn akoestiek, licht, kleur en indeling van de ruimte.
- Ontspanning: door actief met de verschillende activiteiten bezig te zijn is de focus van de kinderen anders dan in de klas op school.

Ieder kind krijgt bij de start van de opvang een eigen mentor toegewezen. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken.

3.2 Ieder kind heeft een mentor

Tijdens het intakegesprek zal de pedagogisch medewerker zich voorstellen als mentor en uitleggen wat het mentorschap inhoudt. De mentor is het aanspreekpunt voor ouders als er bijzonderheden zijn. Ouders zien in het ouderportaal wie de mentor van hun kind is. Jaarlijks vindt een mentorgesprek plaats waarin informatie over de ontwikkeling van het kind met de ouders wordt besproken. Ouders kunnen ook tussendoor een gesprek aanvragen. Wanneer een kind naar een volgende groep doorstroomt, wordt het kind toegewezen aan een andere mentor. Bij de overdracht van het mentorschap naar de toekomstige mentor van het kind worden de ontwikkelingsgegevens doorgegeven en vindt er een overdracht tussen de mentoren plaats. Bij Siemenotje is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. De mentor is één van de pedagogisch medewerkers van de groep waarin het kind geplaatst is. Op deze manier kunnen we de ontwikkeling van het kind blijven volgen. De mentor biedt een vertrouwensrelatie en sociaal-emotionele veiligheid. Hierdoor kunnen kinderen informatie, gebeurtenissen en ervaringen delen. De mentor zal inspringen op de behoeften van deze kinderen en zo ook kunnen de kinderen eerder contact zoeken met hun mentor. Door een goede vertrouwensrelatie op te bouwen, zullen kinderen zich emotioneel veilig voelen op de BSO. Tijdens het wettelijk dagdeel kan het kind kennismaken met zijn mentor.

3.2.1. Mentorgesprekken

De pedagogisch medewerkers hebben minstens 2 keer per jaar een mentorgesprek met hun mentorkind. In dit mentorgesprek wordt het welbevinden met het kind besproken. Onderwerpen als; 'hoe vind je het op de BSO', 'wat mis je op de BSO', 'met wie speel je het liefst', 'wat zou je nog willen leren' worden besproken. Als leidraad voor het gesprek met de grotere kinderen op de BSO gebruiken we het kinderkwaliteitenspel. Dit is een spel dat kinderen kan helpen dingen te duiden en uiting te geven aan wat in hun hoofd omgaat. De kinderen kunnen een tekening maken in het mentorgesprek. Een tekening is een veilig middel om je te uiten en iets over jezelf te vertellen. De kindertekeningen specialist kijkt mee en analyseert wanneer nodig. Zij geeft advies hoe het kind te stimuleren in zijn groei of aan te sluiten bij zijn hulpvraag. De pedagogisch medewerkers nodigen ook 1 keer per jaar ouders uit voor een oudergesprek. Hierin wordt besproken hoe het met het kind gaat op zowel school, thuis als de BSO. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat ouders op de hoogte zijn hoe het kind zich gedraagt op de BSO en hebben de pedagogisch medewerkers meer zicht op de thuissituatie. Ook wordt er besproken hoe de communicatie tussen ouders en de BSO wordt ervaren, waar eventueel verbeterpunten uit kunnen komen.

3.3 Persoonlijke competenties

BSO Siemenotje biedt de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Met het begrip 'persoonlijke competentie' worden persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om grip te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel kunnen worden bevorderd door:

- Inrichting van de ruimte en aanbod van materialen en activiteiten. De inrichting van de ruimte moet zodanig zijn dat een kind zich veilig voelt en met aan de leeftijd aangepast materiaal kan spelen.
- Vaardigheden van pedagogisch medewerkers in het uitlokken en begeleiden van de activiteiten. Pedagogisch medewerkers scheppen condities door een aanbod van materialen en activiteiten dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van een kind, zonder een kind het initiatief uit handen te nemen.
- Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten. Goede relaties met leeftijdsgenoten bevorderen de kwaliteit van hun uitwisselingen en van hun spel. Het streven naar een zo groot mogelijke stabiliteit bij het samenstellen van groepen verdient prioriteit.

3.4 Sociale competenties

BSO Siemenotje biedt de gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties. Het begrip 'sociale competentie' omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groeps gebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties. Spelenderwijs begeleiden de pedagogisch medewerkers de interacties zodat sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht. Kinderen krijgen hierdoor kansen om zich te ontwikkelen tot evenwichtige personen die functioneren in de samenleving.

3.5 Waarden en normen

De kans om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken; socialisatie. Elk kind leert bij BSO Siemenotje de volgende waarden en normen:

- Respect voor elkaar
- Rekening houden met elkaar
- Elkaar helpen als dat nodig is

We stimuleren de kinderen zich te houden aan de waarden en normen, met oog op een respectvolle omgang met anderen. De pedagogisch medewerkers dragen vanuit hun voorbeeldfunctie deze waarden en normen uit. Op BSO Siemenotje gelden vaste regels. Deze regels worden in onderling overleg met de kinderen opgesteld en komen verder voort uit de Risico Inventarisatie en Evaluatie. De kinderen wijzen elkaar ook op deze gemaakte afspraken. De pedagogisch medewerkers gebruiken eenvoudige taal voor deze regels. Ze gebruiken ook steeds dezelfde formuleringen. Pedagogisch medewerker: 'Wat is onze regel?' De kinderen: 'Niet pijn doen.' Wanneer een nieuw kind op de BSO komt, worden de huisregels in de groep ter sprake gebracht. Dit om het nieuwe kind te informeren, maar ook om de andere kinderen er weer even aan te herinneren. Wanneer we gebruik maken van andere ruimtes worden er van te voren duidelijke afspraken gemaakt. Dit gebeurt ook bij uitstapjes en andere activiteiten. In de huisregels staat beschreven hoe wij met de materialen omgaan.

3.5.1 Verschillen in waarden en normen

BSO Siemenotje is zich ervan bewust dat iedereen vanuit achtergrond en ervaring een eigen manier van kijken heeft. Daarom wordt er bij BSO Siemenotje naar elkaar geluisterd en staat men open voor ieders ideeën, zowel van ouders/verzorgers en kinderen, als van medewerkers. Kinderen komen uit verschillende gezinnen. Hierdoor hebben ze soms thuis andere gewoonten, taal, waarden en normen geleerd. Enerzijds is de groep voor alle kinderen anders dan thuis en passen alle kinderen zich aan, anderzijds kan het verschil voor sommige kinderen moeilijker te overbruggen zijn.

Pedagogisch medewerkers letten vooral op het volgende:

- Alle kinderen zijn welkom. Dit blijkt uit de inrichting van de ruimte, vieringen en de omgang met kinderen en ouders.
- Aandacht voor de rol van taalverschillen.
- Aandacht voor verschil in waarden en normen.

Pedagogisch medewerkers leren de kinderen om op een positieve manier om te gaan met de verschillen en overeenkomsten. Verschillen en overeenkomsten tussen mensen (kinderen) zijn vanzelfsprekend; iedereen is anders.

Binnen de BSO staan de volgende normen en waarden centraal.

Respect	Ik ben aardig voor mezelf en anderen. Ik luister naar alle juffen en meesters.
Rust	Ik praat netjes en rustig tegen iedereen. Als ik last heb van iemand mag ik het zeggen. STOP = STOP
Verantwoordelijk Veiligheid	Ik ben voorzichtig met mijn eigen spullen en die van anderen Ik zorg goed voor mezelf en anderen.

3.6 Ontwikkeling van het kind

De ontwikkeling van kinderen in de basisschoolleeftijd verloopt snel en de doelgroep van de BSO is breed. Er zijn grote verschillen tussen de jongste en oudste kinderen, waardoor er

verschillende behoeften zijn op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid, zelfstandigheid en ontplooiing. Het vraagt flexibiliteit en inzicht van de pedagogisch medewerker om voor alle leeftijden een steunende en uitdagende omgeving te scheppen. Zo zijn er kinderen die naast veiligheid en geborgenheid vooral veel aandacht nodig hebben bij het aangaan van de relatie met leeftijdgenoten. Een andere leeftijdsgroep heeft de steun van de pedagogisch medewerker hard nodig, maar wil ook graag onder elkaar zijn.

De kern van de ontwikkeling van kinderen tussen de 4 en 12 jaar is dat zij steeds zelfstandiger worden. Bij Siemenotje willen we de kinderen spelenderwijs uitdagen om zich te ontwikkelen zodat kinderen zelfstandiger kunnen functioneren. In dat zelfstandiger worden spelen verschillende ontwikkelingen een belangrijke rol: de lichamelijke-, de cognitieve- en de sociaal emotionele ontwikkeling. Ontwikkeling op het ene gebied hangt altijd samen met ontwikkelingen op alle andere gebieden. Om de ontwikkelingsfasen van kinderen te verduidelijken worden vaak drie leeftijdsgroepen aangegeven (in de vakliteratuur):

- De 4 t/m 6 jarigen: leren door spelen en uitproberen.
- De 7 t/m 9 jarigen: meer logisch en rationeel denken, begrijpen en onthouden meer en kunnen beter het perspectief van anderen zien.
- De 10 t/m 12 jarigen: sterke veranderingen in denk- en inlevingsvermogen en begrijpen dat er twee kanten aan een zaak zitten en kunnen over de toekomst nadenken. Tegelijkertijd worden zij ook weer impulsiever.

De volgende ontwikkelingslijnen en de daarbij horende vaardigheden zijn richtlijnen voor een gemiddelde ontwikkeling van een kind. Elk kind is echter verschillend en heeft zijn eigen ontwikkeling en tempo. Het is belangrijk om ieders ontwikkelingsniveau te respecteren en te kijken wat elk individueel kind nodig heeft.

Pedagogisch medewerkers hebben ieder kind 'in beeld' en volgen het in zijn ontwikkeling. Zo kunnen ze aansluiten bij de ontwikkeling van het kind en het stimuleren in hun ontwikkeling.

Om een doorgaande leerlijn te creëren en de ontwikkeling te kunnen volgen is een warme overdracht nodig als een kind van groep wijzigt. De mentor bespreekt de ontwikkeling en zo nodig de bijzonderheden bij de overdracht. De mentor bespreekt de ontwikkeling van de kinderen jaarlijks met de ouders. Wanneer nodig vinden er meer frequent gesprekken plaats. De leerlijn van het kind, zijn behoeften en de wijze waarop de ontwikkeling gestimuleerd wordt binnen de BSO kunnen ouders inzien in het online kinddossier. Voor de BSO geldt dat contact tussen school en BSO ook van belang is om samen aan eventuele achterstanden of andere zorgen te werken. Ook hier vindt zeker daar waar nodig afstemming plaats tussen school en BSO.

3.6.1 Lichamelijke ontwikkeling

Een goede motoriek is een belangrijke voorwaarde voor samen spelen. Kunnen meedoen met motorische spelletjes zoals klimmen, rennen en klauteren is belangrijk in het sociale contact. Kinderen die niet goed mee kunnen komen, worden makkelijker door andere kinderen buiten gesloten. Vooral in de leeftijd van 4-6 jaar is de ondersteuning van de pedagogisch medewerker bij het ontwikkelen van de motoriek alleen al heel belangrijk. Veel kinderen worden in deze periode lid van een sportclub.

Kinderen in de leeftijd van 7 tot 9 jaar zijn vooral bezig met het uitbouwen van de bewegingspatronen die zij al hebben ontwikkeld: ze worden er steeds beter, sneller en soepeler in. Daarnaast gaan ze oefenen om nieuwe bewegingen onder de knie te krijgen zoals touwtje springen, skaten en koppeltje duikelen op het klimrek. Bovendien gaan zij zich vergelijken met anderen wat leidt tot nieuwe uitdagingen en competitie in het spel.

Kinderen van 10 t/m 12 jaar verfijnen hun motorische vaardigheden steeds verder: ze kunnen steeds ingewikkelder bewegingen uitvoeren en hebben, als ze gezond zijn, meer uithoudingsvermogen. Sommige kinderen hebben duidelijk belangstelling voor sport en

bewegen, doen dit ook vaak en worden er dus ook steeds beter in. Andere kinderen zijn minder sterk of behendig en hebben minder interesse in bewegen. Zij hebben stimulans nodig om toch voldoende te bewegen.

3.6.2 Cognitieve ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling is de manier waarop we ons denken langzamerhand organiseren en waardoor we onze omgeving leren begrijpen. Hoe ouder de kinderen worden, hoe groter hun wereld wordt. Het kind doet steeds meer kennis op. Dit gebeurt via school maar ook doordat het kind zelf belangstelling heeft voor de wereld om hem heen en zijn eigen plaats daarin. Tussen 4-6 jaar hebben kinderen een flinke groei van de woordenschat en zinsbouw. Wanneer hen iets interesseert kunnen zij zich ook steeds beter concentreren. Ze willen zelf graag alles leren, weten en kunnen. Het zevende levensjaar wordt vaak gezien als scharnierleeftijd. Het leven van een kind voor en na die leeftijd is fundamenteel verschillend. Zodra je kind kan lezen en schrijven, komt hij in de wereld van de volwassenen terecht. Het denken van je kind verandert behoorlijk: hij kan nu zo abstract denken dat hij anders naar het leven en de wereld gaat kijken. Rond zeven jaar ontwikkelt ook het geheugen van een kind. Hij leert strategieën te gebruiken om dingen te onthouden. Tussen de 7-9 jaar worden de verschillen in leerstijlen zichtbaar: de doeners, de denkers, de dromers en de regelaars.

3.6.3 Sociaal emotionele ontwikkeling

Sociale vaardigheden helpen kinderen om geaccepteerd te worden door hun leeftijdsgenootjes. Het betekent dat ze gedragscodes leren die anderen om hen heen gebruiken. De aard van vriendschappen veranderen naarmate kinderen ouder worden. De emotionele ontwikkeling gaat over wat er in het kind omgaat, de ontwikkeling van eigen emoties en gevoelens. Hierbij kun je denken aan: "Wie ben ik, wat voel ik en wat kan ik". De sociale ontwikkeling gaat over wat er om hem heen gebeurt, de ontwikkeling van het sociale gedrag, de omgang met anderen en van het spelgedrag. Het opbouwen van zelfvertrouwen vormt een belangrijke basis in de emotionele ontwikkeling. Dit gebeurt in eerste instantie door de motorische ontwikkeling, door veel te bewegen leert een kind om zijn eigen lichaam te vertrouwen. Een positieve leefomgeving is erg belangrijk. In de leeftijd van 4-5 jaar hoor je regelmatig de zin: "Dit kan ik al". Tussen de 4-6 jaar zullen kinderen zich steeds beter kunnen verplaatsen in een ander. Ook kan het zijn eigen (basale) emoties herkennen en enigszins beheersen en zich aanpassen aan de situatie als dat nodig is. Tussen 8-10 jaar worden ze zich meer bewust van wat ze kunnen, leren zichzelf beter kennen en vergelijken zich met hun leeftijdsgenootjes. Vanaf deze leeftijd willen ze graag goed zijn in de ogen van een volwassene. Vanaf het 10e jaar zijn vriendschappen meer gebaseerd op gelijke interesses en sterk gericht op dezelfde sekse. Het kind staat ook meer open voor het leren omgaan met anderen in groepsverband

3.6.4 Verschil tussen jongens en meisjes

Jongens en meisjes maken een andere ontwikkeling door. Dit heeft verschillende oorzaken. Deze verschillen zijn te onderkennen in o.a. hersenontwikkeling, hormonen, gerichtheid en tempo. Het zichtbaar maken van de verschillen tussen jongens en meisjes kan begrip opleveren, waardoor je anders naar hen kunt kijken en waarderen. Jongens en meisjes hebben elkaar nodig om van elkaar te leren, zo kunnen zij elkaars uitdaging zijn.

3.7 Individualiteit

Naast aandacht voor de groepsdynamiek moet er ook aandacht zijn voor het individu. Geen kind is gelijk en ieder kind verdient respect. Bij BSO Siemenotje is een kind niet verplicht om te doen wat de groep doet. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een stukje persoonlijke aandacht via taal, troost, beloning, warmte en verzorging. Ze zijn voortdurend aan het kijken naar de

kinderen in de groep, waarbinnen ieder kind opvalt. De pedagogisch medewerkers spelen op die manier in op de behoeftes van ieder kind. De pedagogisch medewerkers gebruiken daarbij hun deskundigheid en affiniteit ten opzichte van de kinderen.

3.8 Verschillende opvoedingsstijlen en culturen

Er bestaan in Nederland veel verschillende opvoedingsstijlen. Dit heeft onder andere te maken met de diversiteit van culturen. Rekening houden met iedere cultuur is een uitgangspunt van Siemenotje. In iedere cultuur zitten elementen die belangrijk zijn in de opvoeding van het kind. Wij gaan echter wel uit van het kind. Het kind staat centraal. Hoe voelt een kind zich? Wat is zijn temperament? Hoe ver is het in zijn ontwikkeling? Wij gaan ervan uit dat een kind verbaal of non-verbaal aangeeft wat het nodig heeft. Wij bieden een kind geborgenheid, warmte en veiligheid en geven dus ook grenzen aan. Wij zullen ons steeds de vraag stellen: "Is dit in het belang van het kind?".

3.9 Risicovol spelen

Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risico competenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.

Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor effectief leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het'. Daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot de onafhankelijkheid en het zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor het doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen.

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan.

Angsten over risico's leiden tot toenemende controle, toezicht en inperking. Een bepaalde mate van risico, en dus ook uitdaging, is onderdeel van het spel van kinderen. Risico's moeten kinderen zelf leren inschatten, ze kunnen zelf beslissen of ze een risico wel of niet aangaan. De pedagogisch medewerkers moeten de kinderen echter beschermen voor gevaar.

Om risicovolle spelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens spelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en materialen, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan. Deze afspraken staan beschreven in de protocollen die als werkbeschrijving fungeren op de werkvloer.

De risico's en de genomen maatregelen om grote risico's te voorkomen staan beschreven in het Veiligheidsbeleid.

De percepties van risico's kunnen verschillen, maar we kunnen overeenstemming bereiken over wat een acceptabel risico is in het spel.

H4 - Rol van de pedagogisch medewerker en omgang met kinderen

De pedagogisch medewerkers hebben een taak in de opvoeding binnen de BSO en geven inhoud en vorm aan pedagogische kwaliteit. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat het kind zich op zijn gemak voelt en lekker kan spelen. Door er gewoon te zijn, een band met het kind op te bouwen en een gezellige sfeer te creëren wordt een opvoedingsklimaat geschapen. De pedagogisch medewerkers spelen in op de behoefte en het zelf ontwikkelend vermogen van het kind. Zij schept voorwaarden, moedigt het kind aan en geeft het de ruimte, en begeleidt het kind naar steeds grotere zelfstandigheid. De pedagogisch medewerkers nemen het kind serieus en

laten kinderen participeren in beslissingen die te maken hebben met activiteiten op BSO Siemenotje.

4.1 Rol van de pedagogisch medewerker

Als mede opvoeder heb je veel invloed op de manier waarop kinderen zich ontwikkelen. Daarom is het belangrijk om te weten hoe de ontwikkeling verloopt, zodat je daar gericht op in kan spelen. Er zijn een tiental interactievaardigheden die onze pedagogisch medewerkers hierbij inzetten.

- Sensitieve en responsief te zijn
Ieder kind heeft behoefte aan aandacht, warmte en emotionele steun. Elk kind laat dit op zijn eigen manier blijken. Je moet daarom gevoelig zijn ('sensitief') voor de signalen die het kind afgeeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te begrijpen wat het bedoelt. Daarna is het belangrijk dat je adequaat reageert ('responsief') door op de juiste manier in te spelen op de signalen van het kind. Op deze manier laten de pedagogisch medewerkers merken dat ze betrokken zijn bij wat het kind doet, wat het voelt en meemaakt, dat je begrip hiervoor hebt en dat je het kind hierin ondersteunt.
- Een voorbeeld te zijn
Kinderen leren door te imiteren en doen na wat jij doet en zegt.
- Een vraagbaak en klankbord te zijn
Kinderen in deze leeftijd hebben allerlei levensvragen die ze stellen om de wereld van de volwassenen en om zichzelf beter te kunnen begrijpen.
- Een veilige haven te zijn
Warmte en rust zijn voor een kind belangrijk. Als een kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Ook zal het zijn gedachten en gevoelens aan de pedagogisch medewerker toevertrouwen. De pedagogisch medewerker heeft een sensitieve en responsieve manier van omgang.
- Grenzen aan te geven
Afspraken maken en grenzen stellen is noodzakelijk voor kinderen. Jonge kinderen kunnen zelf nog onvoldoende grenzen bepalen. Ook hebben ze onvoldoende controle over hun eigen gedrag.
- Kinderen te prijzen
Complimenten helpen kinderen te leren hoe ze op een positieve manier aandacht van volwassenen kunnen krijgen en het geeft hen zelfvertrouwen.
- Respect te hebben voor kinderen
Ruimte en vrijheid te geven om zelf te ontdekken en te ervaren.
- Leiding te geven en structuur te bieden
Overzicht, instructies en spelregels bieden de kinderen duidelijkheid en veiligheid. Ze weten daardoor wat er wel/niet mogelijk is.
- Interacties te begeleiden
Soms hebben kinderen begeleiding nodig in het aangaan van sociale contacten of oplossen van conflicten.
- Naar elk afzonderlijk kind te kijken
Wat is het talent van dit kind en wat heeft dit kind nodig?

4.2 Corrigeren en belonen

Het ontspannen en actieve karakter van BSO Siemenotje betekent niet dat er geen structuur of regels zijn. Het kind gaat op ontdekkingsreis en kan zich ontwikkelen doordat er grenzen en regels zijn. Voor kinderen is het belangrijk om te weten waar de grenzen liggen. Het leren van

wat goed en fout is hoort bij het opgroeien en ontwikkelt het geweten. Dit kan wel eens tot conflicten leiden.

Conflicten horen bij het dagelijkse leven. Kinderen leren hiervan dat een ander er voor je kan zijn, maar ook dat een ander soms iets anders wil dan jij. Bij conflicten tussen kinderen onderling zullen de pedagogisch medewerkers zich in eerste instantie terughoudend opstellen, vaak lossen kinderen hun conflict zelf op. Voorwaarde is dat kinderen elkaar geen pijn doen, niet pesten en er geen onveilige situaties ontstaan. Als dit nodig is zullen de pedagogisch medewerkers sturend en corrigerend optreden. Een minder weerbaar kind zal aangemoedigd worden om voor zichzelf op te komen, terwijl een ander kind juist afgeremd moet worden. Corrigeren kan gebeuren door het kind aan te spreken en uit te leggen waarom iets niet mag. Met de kinderen kunnen bepaalde afspraken gemaakt worden. De pedagogisch medewerkers waarschuwen een kind een beperkt aantal keren. Wanneer een kind ongewenst gedrag vertoont en na te zijn gewaarschuwd hier ongevoelig voor blijft, kunnen de pedagogisch medewerkers het kind korte tijd uit de situatie halen. Door het kind even apart te nemen of af te leiden kan het kind weer tot zichzelf komen. De pedagogisch medewerkers zullen de nadruk leggen op het belonen van gewenst gedrag door het kind te prijzen en complimentjes te geven.

4.3 Opvallend gedrag bij kinderen

Ieder kind vertoont wel eens gedrag dat afwijkt van het gemiddelde patroon: gedrag dat in strijd is met de verwachting van ouders of pedagogisch medewerkers of met de gangbare regels die gesteld worden. Soms kan het zijn dat dit gedrag te vaak voorkomt of te lang aanhoudt en dat de gevolgen voor het kind of de groep groter worden. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat het kind lijdt onder de groep en de groep lijdt onder het individuele kind. In dat geval is er sprake van opvallend of probleemgedrag. In de voorkomende situatie zal de pedagogisch medewerker het gedrag met haar leidinggevende, directe collega's en ouders bespreken. Daarnaast zal het team het gedrag observeren en rapporteren, zodat het zichtbare en concrete gedrag besproken kan worden in de kindbespreking en vervolgens met ouders. In eerste instantie zal een gesprek met een ouder verkennend zijn. Zien de ouders hetzelfde gedrag thuis? Hoe kijken ouders er tegenaan? Sommige kinderen en situaties kunnen in de kindbespreking worden besproken, waarvan er vervolgens een plan van aanpak gemaakt kan worden. Mocht dit onvoldoende blijken te werken, zal de leidinggevende gaan over een passend besluit. Het belang van het kind en de groep staan hierbij altijd voorop.

4.4 Observeren en signaleren

Alle pedagogische medewerkers bij Siemenotje zijn gediplomeerd en opgeleid om kinderen te observeren en signalen te herkennen. Dit observeren gebeurt vooral door te zitten in de groep en te kijken naar de kinderen die er rondlopen. Wat zie ik gebeuren? Hoe is de groepsdynamica? Hoe verhouden de kinderen zich tot elkaar?

Het doel van observeren en signaleren is om de ontwikkeling van het kind structureel te volgen. Het in beeld brengen van het welbevinden en de ontwikkeling van elk individueel kind binnen de groep en van het welbevinden van de groep kinderen als geheel. Op deze manier krijgen de pedagogisch medewerkers handvatten om goed in te spelen op persoonlijke of juist groepsgerichte onderdelen. Niet alleen sociale competenties en vaardigheden worden hierbij bekeken, ook de fysieke ontwikkeling van kinderen met betrekking tot fijne en grove motoriek en bijvoorbeeld taal wordt goed gevolgd.

Elke 6 weken hebben de pedagogisch medewerkers van de groep een "kindbespreking" met de leidinggevende, waarin zij bespreken hoe het met de kinderen gaat en hoe de pedagogisch medewerkers extra stimulans of uitdaging kunnen geven aan kinderen die dat nodig hebben.

Een vast onderdeel van dit overleg gaat over het mentorschap/ de ontwikkeling van de kinderen, maar ook over signalen.

Vanuit de organisatie wordt aan verschillende pedagogisch medewerkers de cursus meldcode kindermishandeling aangeboden. (in ieder geval op iedere groep 1 medewerker) Ook wordt tijdens het bespreken de sociale kaart besproken, horend bij de meldcode.

Iedere 2 maanden is er een teamoverleg waarbij algemene punten besproken worden. Hierin worden ook workshops gegeven. Denk hierbij aan gesprekstechnieken, het voeren van een oudergesprek, communicatieve vaardigheden, feedback, slecht-nieuws gesprekken, gebaren, observeren en signaleren.

Pedagogisch medewerkers kunnen met vragen terecht bij hun leidinggevende die altijd bij de kindbespreking of het overleg aanwezig is. Ook is het mogelijk om pedagogische coaching aan te vragen.

4.5 Opvoedingsondersteuning

Siemenotje wil graag meer betekenen voor ouders dan alleen een oppasfunctie. Siemenotje biedt de pedagogisch medewerkers een veilige omgeving om zich zowel persoonlijk als werkinhoudelijk te kunnen ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers kunnen richting ouders steeds meer een vraagbaak zijn en kunnen adviseren over structuur, ritme, voeding en gedrag van kinderen.

Zijn er complexere opvoedingsvraagstukken dan wordt het vraagstuk behandeld door de orthopedagoog (directeur) en kan er door ouders gebruik worden gemaakt van opvoedingsondersteuning in de breedste zin van het woord. In welke vorm dit plaatsvindt wordt in overleg afgesproken tussen ouders en orthopedagoog.

4.6 Doorverwijzen van ouders naar passende instanties

Pedagogisch medewerkers/mentoren bespreken in de kindbespreking alle bijzonderheden rondom (mentor)kinderen. Een doorverwijzing naar een formele instantie wordt altijd eerst besproken in de kindbespreking. De leidinggevende is de link voor de doorverwijzing van ouders. Doorverwijzing of overleg met externe zorg wordt eerst besproken met ouders.

Wat minder formele instanties, zoals een logopediste of fysiotherapeute zijn vrij aan de leidsters om zelf te communiceren naar ouders. Dit gebeurt ook altijd met afstemming in de kindbespreking en op basis van contacten die Siemenotje heeft opgedaan in de loop van de jaren.

4.7 Afspraken

Op BSO Siemenotje hebben wij een aantal afspraken waar wij mee werken. De pedagogische medewerkers zijn op de hoogte van de volgende werkafspraken:

- Radiogebruik: De radio staat alleen gericht aan voor de kinderen met kindvriendelijke leeftijdsgebonden muziek. Wij gebruiken geen radio tijdens het eten. Bij gerichte activiteiten wordt de radio als aanvulling gebruikt. Bij binnenkomst van kinderen en ouder(s)en tijdens het ophalen wordt er alleen gebruik van de radio gemaakt wanneer deze zacht staat en er rustige muziek te horen is om de sfeer te bevorderen.
- CD gebruik: wij draaien alleen kindvriendelijke, leeftijdsgebonden cd's.
- Speelgoed van thuis: Kinderen mogen speelgoed van thuis meenemen. Wij geven wel aan dat het altijd onder verantwoordelijkheid blijft van de ouder(s). Bij binnenkomst heeft het kind tijd om met eigen speelgoed te spelen. Op het moment dat de vaste activiteiten starten wordt het speelgoed door de pedagogisch medewerkers bewaard, zodat het kind er daarna weer meer kan spelen.
- Computergebruik: Op BSO Siemenotje spelen de kinderen niet met beeldschermen zoals tv, computers of spelcomputers. Op deze manier kunnen de kinderen volop buiten spelen en hun creativiteit de vrije loop laten.

- Mediagebruik en gebruik mobiele telefoon door kinderen: Wij hebben het gebruik van internet en mobiele telefoon door kinderen op de BSO ingeperkt vanwege de veiligheid en de privacy. Het contact tussen ouder(s) en de BSO willen wij graag via ons laten lopen; wij zijn immers verantwoordelijk voor de kinderen die op de BSO zijn. Daarnaast hebben veel kinderen een Smartphone waarmee foto's en/of filmpjes gemaakt kunnen worden (en op Facebook gezet zouden kunnen worden). In ons foto- en filmbeleid staat dat wij alleen foto's en films maken met een camera van de locatie en alleen voor intern gebruik en educatieve doeleinden. In dit verband kan het niet anders dan dat wij de kinderen vragen om de mobiele telefoons in bewaring te geven bij ons.

4.8 Eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van de kinderen

De verantwoordelijkheid en zelfstandigheid die de kinderen krijgen is leeftijdsgebonden. Er zijn verschillende stadia van zelfstandigheid die we hanteren op de BSO. In ons digitale systeem wordt er, rekening houdend met de leeftijd van het kind, weergegeven tussen welke zelfstandigheden de ouder kan kiezen. Indien dit afgesproken gebied buiten het terrein van Siemenotje ligt, zijn de ouders verantwoordelijk voor die momenten. De juffen schatten per situatie en per kind in of de afgesproken vrijheden toegekend kunnen worden.

Ook worden er afspraken gemaakt over het zelfstandig komen naar de BSO en het naar huis gaan vanaf de BSO.

H5 - Praktische zaken op de BSO

5.1 Openingstijden

BSO Siemenotje is 51 weken per jaar open. De week tussen kerst en oud&nieuw is Siemenotje altijd gesloten. De BSO start om 7.00 uur met een betaalde optie om te starten vanaf 6.30 uur. De BSO sluit om 18.30 uur, met een betaalde optie om te verlengen tot 19.00 uur. Ook tijdens vakanties is het mogelijk om 6.30 uur te beginnen.

5.2 Adres en telefoonnummers

BSO Siemenotje
Tienvoet 4
3274 BN Heinoord
Tel: 06-12437556

Website: www.siemnotje.nl
E-mail: sazoeri@siemenotje.nl
E-mail: wakiwoe@siemenotje.nl

5.3 (Pedagogisch) Medewerkers

BSO Siemenotje probeert met zoveel mogelijk vaste gezichten te werken per groep. Afhankelijk van het uitvallen van een juf kan er een extra pedagogisch medewerker worden ingezet.

5.3.1 Dag randen/ afwijking

Wij zetten in de vakanties en tijdens schoolvrije dagen maximaal 3 uur per dag minder pedagogisch medewerkers in dan volgens het wettelijk kind- leidster ratio vereist is. De 3 uur per dag is een wettelijke afwijking om de dag randen en pauzes organisatorisch mogelijk te maken.

BSO Siemenotje heeft de 3-uursregeling als volgt ingevuld:

Tijdens reguliere schoolweken kan voor de buitenschoolse opvang ten hoogste een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Op zowel de woensdag als vrijdag heeft de medewerker die om 12 uur start een half uur pauze.

De afwijking ziet er dan als volgt uit:

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
18.00-18.30	18.00-18.30	18.00-18.30	18.00-18.30	18.00-18.30

Beslaat de opvang van de kinderen de gehele dag, bijvoorbeeld tijdens vakanties of studiedagen, dan ziet de afwijking er als volgt uit:

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
8.30-9.00	8.30 -09.00	8.30-09.00	8.30-09.00	8.30-09.00
13.00-13.45	13.00-13.45	13.00-13.45	13.00-13.45	13.00-13.45
14.00-14.45	14.00-14:45	14.00-14.45	14.00-14.45	14.00-14.45
17:30-18.30	17.30-18.30	17.30-18.30	17.30-18.30	17.30-18.30

Er wordt bijgehouden hoe laat ieder kind komt en wordt opgehaald. Wij registreren in vakanties onze werktijden, zodat concreet aangetoond kan worden wanneer er afgeweken wordt van het vereiste kind- leidster ratio. Indien nodig, op basis van de 3 uur regeling, blijft de medewerker met de vroege dienst langer.

5.3.2 Achterwacht en inzet andere volwassenen

Mocht er geen andere pedagogisch medewerker in het pand aanwezig zijn die als achterwacht kan dienen, wordt er apart een achterwacht geregeld. Op 4 minuten afstand is de KDV locatie van Siemenotje. Daar is altijd iemand die als achterwacht kan fungeren. Ook het management is bevoegd om op de groep te staan en wonen beide op 2 minuten afstand. Zij fungeren ook als achterwacht. Indien de andere BSO- locatie geopend is, kan ook deze als achterwacht dienen.

Tijdens de vakantieperiode, tijdens de haal-, breng- en pauzemomenten zal zowel het management van Siemenotje als de tweede pedagogisch medewerker (tijdens pauzes) de achterwacht zijn. Het kind- leidster ratio en het beschikbaar zijn van een achterwacht zijn conform het convenant kwaliteit kinderopvang.

Er zal vaak aanwezigheid zijn van huishoudelijk medewerkers. Zij ondersteunen de pedagogisch medewerker van de BSO waar nodig met activiteiten en hebben een ondersteunende rol in het ophalen en wegbrengen van kinderen van en naar school/ hobby. Ook met eten koken hebben zij een prominente rol.

5.3.3 Stagiaires

Wij werken met stagiaires die een relevante opleiding voor de buitenschoolse opvang volgen en een geruime periode stage kunnen lopen. Hierdoor krijgen de kinderen zo min mogelijk te maken met verschillende gezichten. De stagiaires worden ingezet als boventallige medewerkers en hebben geen eindverantwoording.

Iedere stagiaire heeft een vaste begeleider en voert de taken ook uit onder zijn/ haar begeleiding. Zij hebben elke week een gesprek over de vorderingen en hier wordt een verslag van gemaakt. In de begeleidingsgesprekken wordt ook gekeken naar het takenpakket en deze worden geëvalueerd. Er wordt gekeken of de taken/verantwoordelijkheden van de stagiaire opgebouwd kunnen worden. Dit takenpakket wordt ook schriftelijk vastgelegd.

In de eerste periode maakt de stagiaire kennis met de BSO. Het gaat in deze periode vooral om het contact te leggen met de kinderen, collega's en zich voorstellen aan de ouder. Ook het dagritme leren kennen en bekend worden met het pedagogische beleid en de protocollen zijn

beginnende taken van de stagiaire. Daarnaast is het een doel om de huishoudelijke taken eigen te maken en te helpen bij de activiteiten.

Bij de volgende stappen kan er onder begeleiding geassisteerd worden bij tafelmomenten en het voorbereiden en uitvoeren van activiteiten.

De mate waarin deze verantwoordelijkheden worden opgebouwd zijn per stagiaire verschillend, waarbij de voortgang en groei wordt gemonitord door de aangewezen stagebegeleider.

5.4 Op de groep

5.4.1. Groepsgrootte en groepsindeling

Bij BSO Siemenotje hebben wij twee verticale groepen, wat betekent dat er in beide groepen plaats is voor kinderen met een leeftijd van 5 t/m 12 jaar. Gezien de grootte van de locatie mogen er in totaal 55 kinderen per keer worden opgevangen.

Per 2019 gelden de volgende groeps aantallen:

- In de categorie van 4 tot 7 jaar mogen 2 pedagogisch medewerkers t/m 20 kinderen opvangen.
- In de categorie van 4 tot 12 jaar mogen 2 pedagogisch medewerkers t/m 22 kinderen opvangen. (waarvan maximaal 9 kinderen van 4 tot 7 jaar)
- In de categorie van 7 tot 13 jaar mogen 2 pedagogisch medewerkers t/m 24 kinderen opvangen.

Siemenotje streeft naar een groepsgrootte van 20 kinderen en zal incidenteel uitwijken naar meer, zodat we ouders met extra aanvragen/ruil aanvragen nog beter kunnen bedienen. De maximale groepsgrootte is 22 kinderen.

De basisgroep is gevestigd in de centrale ruimte, waar de kinderen verschillende activiteiten kunnen uitoefenen en ze worden opgehaald door hun ouders. Daarnaast hebben wij een ruime keuken, tussenruimte en een royale buitenruimte op het terrein tot onze beschikking.

5.4.2 Gebruik van andere ruimtes

Op deze locatie van de BSO bevinden zich meerdere ruimtes in het pand. De BSO kan gebruik maken van deze ruimtes, bijvoorbeeld als de kinderen zich voorafgaand aan het sporten willen omkleden. Als meerdere kinderen zich tegelijk omkleden gebeurt dit in het bijzijn van een pedagogisch medewerker.

Als de juffen meerdere activiteiten tegelijk aanbieden of er kinderen zijn die een rustmomentje nodig hebben, kan er ook gebruik gemaakt worden van deze 'tussenruimtes'. Deze ruimtes zijn, net als de groepsruimte, goedgekeurd door de GGD.

5.4.3. Activiteiten op andere locaties en andere sportlocaties

BSO Siemenotje heeft zich ingezet om een actief en afwisselend activiteitenprogramma te ontwikkelen. Voor een deel van de activiteiten zullen we gebruik gaan maken van externe deskundige begeleiding, aangevuld met eigen pedagogisch medewerkers volgens het interne beleid. Het kan hierbij voorkomen dat een activiteit op een andere locatie dan de BSO zal plaatsvinden. De verplaatsing van de kinderen zal dan gebeuren onder toezicht van de pedagogisch medewerkers, hierbij rekening houdend met het kind- leidster ratio.

Kinderen die reeds schriftelijk toestemming hebben gekregen van hun ouders via een zelfstandigheidscontract om zelfstandig te reizen binnen Heinenoord mogen in overleg met de pedagogisch medewerker zonder toezicht naar een andere locatie.

5.4.4. Voorschoolse opvang

De voorschoolse opvang wordt alleen op locatie Buitenspel aangeboden. Er wordt tijdens de voorschoolse opvang zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de leeftijd van de kinderen en de locatie waar zij worden opgevangen. Op locatie de Buitenspel is spelmateriaal aanwezig voor kinderen van de leeftijden waar opvang aan aangeboden wordt. Dit zodat ieder kind zich kan vermaken.

5.4.5. Samenvoegen

De groepen zullen op sommige dagen en dagdelen samengevoegd worden. Dit betekent concreet:

- Op woensdag en vrijdag zullen kinderen uit alle drie de groepen worden samengevoegd op locatie Buitenspel, aangezien er op deze dagen over het algemeen minder kinderen bij ons spelen.
- We hanteren één voorschoolse opvang groep op de locatie Buitenspel.
- Op vakantiedagen kunnen de kinderen uit alle drie de groepen worden samengevoegd in de locatie waarvan de meeste kinderen aanwezig zijn.

5.5 Dagindeling

BSO Siemenotje werkt met een vaste dagindeling. Deze dient als leidraad en is bedoeld om zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers regelmaat en overzicht te bieden. Het vaste schema zorgt ervoor dat kinderen weten wat ze kunnen verwachten en er voldoende gelegenheid overblijft tot vrij spel en (groeps-) activiteiten.

Naast de vaste dagindeling vinden wij het belangrijk dat de kinderen zelf kunnen kiezen wat ze willen doen en hierdoor een fijne middag beleven op de BSO. Even niets 'moeten' kan voor kinderen een flinke opluchting zijn. De kinderen kunnen dan ook vrijblijvend deelnemen aan de verschillende activiteiten die worden aangeboden.

Het is tijdens een middag op de BSO ook mogelijk om huiswerk te maken en hier ondersteuning van de pedagogisch medewerker in te krijgen.

5.5.1 Schoolweken

Hieronder is de dagindeling van de twee BSO groepen stapsgewijs beschreven. De dagprogramma's lopen van beide groepen gelijk aan elkaar, zodat de kinderen kunnen deelnemen aan de activiteiten die hen het meeste aanspreken.

Op de BSO werken we met een groot magneetbord en hebben de kinderen allemaal hun eigen naamkaartje. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de juiste activiteiten op het bord staan, zodat de kinderen zich zelfstandig kunnen aanmelden bij de gewenste activiteit. Op deze manier is er overzicht waar de kinderen spelen, wat ze aan het doen zijn en bij welke begeleider. Als de kinderen naar huis gaan, geven ze hun naamkaartje aan hun vaste juf/ meester.

	<p>Fruit eten en drinken:</p> <p>Als de kinderen op de BSO zijn aangekomen, hebben zij de gelegenheid om te drinken, fruit te eten en hun verhaal te doen.</p> <p>Hierbij zitten de groepen aan hun eigen tafel. Het fruit wordt voor de kinderen klaar gezet bij de keuken. De kinderen mogen dit zelf pakken, totdat ze genoeg hebben.</p>
	<p>Activiteiten:</p>

	<p>Als alle buiken weer gevuld zijn en iedereen is opgeladen, gaan we over tot de activiteiten. Deze verschillen per dag. De kinderen kunnen kiezen of ze deelnemen aan een aangeboden activiteit of dat ze liever vrij blijven spelen. We proberen iedereen zoveel mogelijk te motiveren om deel te nemen en te laten kennis maken met de desbetreffende activiteit. Ook hierbij hebben de kinderen de gelegenheid om met kinderen uit de andere groepen samen te spelen. De activiteiten worden voor alle locaties gezamenlijk georganiseerd. Dit betekent dat de kinderen van locatie de Tienvoet op locatie Voetbal mogen komen spelen en andersom. Dit doen we van 15:00 -17:00 uur.</p>
	<p>Spelen: Na de aangeboden activiteiten is er weer tijd om vrij te spelen en kan iedereen kiezen wat ze willen doen totdat ze worden opgehaald of tot etenstijd. Na gezamenlijk opgeruimd te hebben op de locatie waar je gespeeld hebt, gaan alle kinderen om 17:00 uur weer naar hun eigen locatie.</p>
	<p>Ophaalmoment: De kinderen kunnen tot 18.30 uur opgehaald worden. Als je voor een verlengde opvang hebt gekozen is het ophaalmoment tot 19.00 uur. Wij zullen een korte overdracht geven over hoe de middag bij ons is verlopen.</p>
	<p>Eten: Het is om 17.30 uur etenstijd. We bieden elke dag een verse gevarieerde maaltijd. Meestal zitten we tot 18.00u aan tafel en proberen dit moment als rustmoment te houden voor de kinderen.</p>
	<p>Spelen: Na 18.00 kan je je kind komen ophalen en zullen wij ook hier een korte overdracht geven over hoe de middag bij ons is verlopen. De BSO sluit om 18.30 uur. (verlengde versie: 19.00 uur.)</p>

De kinderen mogen de hele middag vrij opgehaald worden, wij hanteren dus geen vaste ophaaltijden. Wel stellen we het op prijs dat ouders hun kind afmelden bij de pedagogisch medewerker die op dat moment de activiteit leidt, zodat deze kan vertellen hoe de dag is verlopen en er zicht is op het vertrek van het kind. Als er behoefte is aan een uitgebreider gesprek, kan er een afspraak gemaakt worden met de vaste pedagogisch medewerker.

5.5.2 Vakantieweken

Tijdens de vakanties zijn de kinderen langere tijd achter elkaar op de BSO aan het spelen. Over het algemeen zijn de groepen tijdens vakanties kleiner dan tijdens schoolweken. Ter voorbereiding op de vakantie maken de pedagogisch medewerkers een aantrekkelijk en divers activiteitenprogramma. Er is tijd voor uitstapjes die leuk en avontuurlijk zijn (dichtbij of verder

weg). Ouders worden hier vooraf over geïnformeerd door middel van de activiteitenplanning, een mail of via het ouderportaal.

5.6 Spelmateriaal en activiteiten

Kinderen leren van elkaar, zij stimuleren elkaar om vaardigheden te ontwikkelen. Ook maken zij gebruik van imitatiegedrag. De tijd na school en in schoolvakanties wordt gezien als vrije tijd voor het kind. BSO Siemenotje richt zich dan ook op sociaal culturele en educatieve activiteiten waarbij het kind keuzevrijheid heeft, aangezien ontspanning voorop staat. De pedagogisch medewerkers verzorgen een uitdagend spelaanbod om kinderen te stimuleren en hun interesse te wekken. Vooral in de vakantieperiode wordt samen met de kinderen gekeken naar een breder aanbod. Kinderen worden gestimuleerd hieraan deel te nemen, maar mogen ook op een andere wijze ontspannen.

BSO Siemenotje biedt de kinderen diverse mogelijkheden tot spel en ontspanning door middel van de verschillende gebruiksruidten. De ruidten zijn vervolgens zo ingedeeld dat er diverse mogelijkheden ontstaan die allerlei functies kunnen hebben. Speelhoeken moeten aansluiten bij wat kinderen leuk en interessant vinden en zijn dus flexibel te gebruiken. Aan tafel wordt gegeten en er kan een puzzel of een spelletje worden gedaan. In diverse kasten bevindt zich spelmateriaal. In de bewegingsruimten, zowel binnen in de zalen als buiten op de velden, is er gelegenheid voor sport, spel en dans. Lichamelijk inspannen en bewegen is voor kinderen een manier om zich af te reageren. Wij proberen zoveel mogelijk gebruik te maken van open eind materiaal en loose parts.

Bij slecht weer spelen de kinderen binnen of onder het afdak. Om het zo leuk mogelijk te houden kan er gebruik gemaakt worden van de verschillende ruidten:

- Ontspanningshoek: hier kunnen kinderen rustig verblijven, huiswerk maken, lekker zitten of een boek lezen.
- Creatieve 'doe' hoek: hier kan worden geknutseld en geverfd. Er zijn allerlei mogelijkheden tot creatieve uitingen.
- Gymzaal: deze kan worden afgehuurd door de pedagogisch medewerkers, zodat de kinderen ook bij slecht weer hun energie kwijt kunnen.
- Loose parts ruimte: kinderen kunnen ervoor kiezen om op locatie de Tienvoet te spelen in de daarvoor ingerichte ruimte.

De BSO voetbal werkt in hun activiteitenprogramma met 4 pijlers, namelijk: Koken & bakken, creatief, sport & spel en natuur. De pijlers worden hieronder verder toegelicht. De vier pijlers worden, verdeeld over de schooldagen en -weken, elke keer anders aangeboden. Ons loose parts aanbod zit hierdoor verweven en komt in ons algehele handelen terug.

5.6.1 Sport, bewegen en spel

BSO Siemenotje zet zich in voor een uitgebreid activiteiten aanbod op het gebied van sport, bewegen en spel. Niet alleen omdat kinderen in deze vormen uiting kunnen geven aan hun emoties, maar ook omdat dit goed is voor de gezondheid en fysieke gesteldheid.

5.6.2 Koken en bakken

Bij BSO Siemenotje is een grote keuken ingericht op het koken en bakken met de kinderen. Kennis maken met voeding, herkennen van groenten en fruit en het samen bereiden van een eigen maaltijd horen hierbij. Het proeven van de ingrediënten en de rekenkundige precisie en het geduld die nodig zijn bij bakken zijn leuke experimenten. Ook Kirakwa kan gebruik maken van de grote keuken.

5.6.3 Natuur

BSO Siemenotje wil kinderen laten ontdekken. Erop uit gaan in de natuur is een belangrijk onderdeel bij de ontwikkeling van kinderen. Grenzend aan het terrein van de BSO ligt een klein bosje waar de kinderen kunnen ravotten, klauteren en hutten bouwen. Ondertussen is er door de kinderen, onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers, een klimbos gebouwd waar ze volop risicovol kunnen spelen. Verder kunnen de pedagogisch medewerkers uitwijken naar het grotere bosje in Heinenoord om daar soortgelijke activiteiten met de kinderen te ondernemen. Daarnaast worden onze activiteiten zo veel mogelijk aangeboden op basis van natuurlijke materialen of experimenten.

5.6.4 Creativiteit

BSO Siemenotje biedt veel uiteenlopende activiteiten op creatief gebied; niet alleen zodat kinderen in deze vormen uiting kunnen geven aan hun emoties, maar ook omdat ze hun talenten kunnen ontdekken. Hierbij maken wij zo veel mogelijk gebruik van open eind materialen en kunnen de kinderen hun fantasie de vrije loop laten. De pedagogisch medewerkers zijn er om materialen voor de kinderen te verzorgen of een handje te helpen waar nodig.

5.6.5 Inspraak van kinderen

Op BSO Siemenotje is het ons doel om samen met (een deel van) de kinderen de BSO vorm te geven. Zo geven de pedagogisch medewerkers de kinderen de ruimte om mee te denken over de activiteiten van alle pijlers. Ook wordt er regelmatig gesproken over de regels die er op de BSO worden gehanteerd en hebben de kinderen hierin een stem. De pedagogisch medewerkers hebben hierbij een beslissende stem.

Verder vindt er overleg plaats als het gaat om de aanschaf van bepaalde (spel) materialen. Dit binnen de kaders die hiervoor zijn gesteld. De inspraak van kinderen moet nog op vorm en methode verder worden ontwikkeld. Voorafgaand aan de schoolvakantie stellen de pedagogisch medewerkers in overleg met de kinderen een activiteitenplan op. Dit plan wordt vooraf bekend gemaakt. Uiteraard wordt hier flexibel mee omgegaan, rekening houdend met de wensen van de aanwezige kinderen en de praktische omstandigheden zoals weersinvloeden. Het activiteitenplan heeft een grote focus op de vier bovengenoemde pijlers.

5.6.6 Huiswerk

BSO Siemenotje biedt de mogelijkheid tot het maken van huiswerk. De pedagogisch medewerkers zullen het kind hierbij stimuleren en waar mogelijk ondersteunen. Zij oefenen echter geen dwang uit en zijn niet verantwoordelijk voor het resultaat. Er is een aparte ruimte beschikbaar op de BSO waar de kinderen in rust hun huiswerk kunnen maken. Mochten er huiswerkopdrachten er een computer op de locatie zijn met een internetverbinding dan zijn er afspraken over toezicht.

5.7 Voedingsbeleid

Op BSO Siemenotje hanteren wij een gezond voedingsbeleid. Dat betekent dat wij zoveel mogelijk met natuurlijke suikers werken, geen snoep aanbieden en bewust kijken naar wat wij aanbieden. Zo krijgen kinderen dagelijks een aantal stukken vers fruit of groenten in de middag en eten we een dagelijks vers gekookte warme maaltijd. Er wordt zowel hartig als zoet (met natuurlijke suikers zoals rozenbottel jam en appelstroop) beleg gegeven. Wij houden rekening met allergieën van de kinderen en met de wensen van de ouder(s).

Het gezond snoepen is ook terug te zien in de traktaties die de kinderen uitdelen als ze jarig zijn. We vragen ouders om hier zoveel mogelijk rekening mee te houden. Voor inspiratie kunnen ouders altijd terecht bij de pedagogisch medewerkers.

5.8 Wenbeleid en afscheid

5.8.1 Wennen op de groep

Als een kind nieuw op de BSO komt mag het altijd eerst, voorafgaand aan de officiële plaatsingsdatum, een middag komen wennen. Dit gebeurt dan met inachtneming van het kind-leidster ratio en de maximale groepsgrootte. In overleg wordt de wendatum afgesproken en vastgelegd.

Omdat BSO- kinderen meer aan kunnen dan jongere kinderen, vinden wij dat bij een (bijna) volledige bezetting maximaal twee kinderen tegelijk kunnen wennen, conform het kind-leidster ratio.

Het wennen gebeurt zoveel mogelijk tijdens reguliere schooldagen. In vakanties staat er soms een uitstapje gepland en is het dagritme anders dan op schooldagen. Na een periode van 2 maanden vindt er een evaluatiegesprek plaats met een vaste pedagogisch medewerker en de betreffende ouder(s) als hieraan behoefte is. Ouder(s) kunnen dan hun vragen stellen en wij kunnen evalueren hoe de ouder(s) het contact met de bso ervaren.

5.8.2 Doorstromen naar een nieuwe basisgroep

Als een kind doorstroomt van Kirakwa naar Sazoeri of Wakiwoe, mag het een keer een middag meedraaien op de nieuwe basisgroep. Als blijkt dat het moeilijk gaat, kan er in overleg met de ouder(s) besloten worden om nog een paar keer te wennen. De wenperiode begint normaal gesproken een week voordat het kind overgaat. Er kunnen maximaal 2 kinderen per groep tegelijk komen wennen bij een volledige bezetting. Als de bezetting op de groep niet volledig is, kunnen er meerdere kinderen tegelijk komen wennen.

5.8.3 Pedagogisch handelen tijdens de wenperiode

Het doel van de wenperiode is dat het kind zich veilig voelt in de nieuwe situatie en zich vrij gaat voelen om zich in de groep te voegen, te spelen en zich te ontwikkelen. Naast de tijd die het kind nodig heeft op de groep, is het begeleiden van de nieuwe kinderen van belang. Concreet betekent dit dat:

- De andere kinderen op de hoogte gebracht zijn van de komst van het nieuwe kind.
- Het kind wordt voorgesteld in de groep en de andere kinderen die dat kunnen en willen, aan het kind mogen vertellen hoe de dag verloopt, wat de afspraken zijn e.d.
- Wij tijdens de wenperiode continu contact houden met het kind. Zo zitten wij naast of dichtbij het kind dat aan het wennen is en zorgen we voor oogcontact en positieve, bemoedigende woorden.
- Een kind van de groep neemt het kind dat komt wennen mee, leidt het rond en vertelt de regels. Op deze manier ontstaat er meteen contact tussen de kinderen. Bij jonge kinderen gaat er een pedagogisch medewerker mee.

5.8.4 Afscheid nemen

Het kan voorkomen dat kinderen weggaan van de BSO. Dit heeft vaak te maken met een overgang naar de middelbare school of een thuissituatie die verandert. Als de kinderen afscheid nemen, wordt dit vooraf gecommuniceerd met de stamgroep. Op deze manier kunnen de juffen het kind dat afscheid neemt nog even in het zonnetje zetten.

5.9 Afnemen van extra dagen

Als ouder(s) een extra dag of dagdeel willen afnemen (buiten de vaste contracturen) of een dag willen ruilen, dan is dit mogelijk op de eigen groep als het kindaan aantal dat toelaat. Onze voorkeur gaat uit naar extra opvang op de eigen groep, omdat het gevoel van veiligheid en geborgenheid

voor het kind voor ons voorop staat. Indien er geen plaats is op de eigen groep, is opvang op een andere groep mogelijk, in overleg met de ouder(s) en na schriftelijke vastlegging.

5.10 Ondersteuning van het huishoudelijk team

Siemenotje heeft een huishoudelijk team die gevarieerde taken uitvoert, waaronder het bieden van ondersteuning aan de pedagogisch medewerkers.

5.10.1 Schoonmaak/aftekenlijsten

Het gehele pand wordt schoongemaakt volgens een schoonmaakrooster. Hierbij wordt gekeken naar de mate van vervuiling en het contact van de kinderen met de materialen. Zo wordt bijvoorbeeld het speelgoed wat zichtbaar verontreinigd is direct apart gelegd om te reinigen of te wassen en alle ruimtes waar de kinderen spelen worden dagelijks schoongemaakt, maar de ramen worden 1x per maand schoongemaakt. Indien er dingen eerder schoongemaakt moeten worden, wordt dit in het schema verwerkt.

Ieder onderdeel wat schoongemaakt is, wordt afzonderlijk benoemd in een schoonmaakrooster en hier ook op af getekend als het is gedaan. Dit rooster wordt na afloop van de maand ingescand en opgeslagen.

(Zie Protocol Hygiëne, hoofdstuk Schoonmaken)

(Zie Schoonmaakrooster)

5.10.2 Was

De huishoudelijk medewerkers zijn verantwoordelijk voor het wassen en drogen van alle was, zoals keukenninnen. Ook verkleedkleden worden volgens rooster gewassen en gedroogd.

(Zie Protocol Hygiëne, hoofdstuk Textiel)

5.10.3 Bestellingen

De huishoudelijk medewerkers zorgen voor het inventariseren, bestellen, verwerken en markeren van alle voeding; van fruit tot ingrediënten voor de warme maaltijd. Tevens verzorgen zij het bestellen van kantoorartikelen.

(Zie Protocol Hygiëne, hoofdstuk Voeding)

5.10.4 Voeding en koken

Siemenotje verzorgt voor alle kinderen met een lange opvang versie een verse warme maaltijd. Om variatie te waarborgen, wordt er door de huishoudelijk en pedagogisch medewerkers een menuplan voor een heel jaar gemaakt. Hierbij wordt gelet op de afwisseling per week en de beschikbaarheid van producten per seizoen. Iedere dag worden de maaltijden vers bereid en in de middag is er een moment dat een paar kinderen kunnen helpen met de voorbereidingen voor het koken.

De huishoudelijk medewerkers, die betrokken zijn bij het koken, zijn bekend met de allergieën van de kinderen en noteren dit op een aparte pagina in hun werkmap. Vervolgens is er elke middag een briefing tussen de pedagogisch en huishoudelijk medewerkers waarin de allergieën van die dag worden gecheckt.

(Zie Protocol Kind en Ouder, hoofdstuk Voeding)

(Zie Protocol Hygiëne, hoofdstuk Voeding)

5.10.5 Ondersteuning bij uitjes

Bij uitjes bieden de huishoudelijk medewerkers ondersteuning in de vorm van extra ogen om zo mede op de kinderen te letten.

Ook geven zij bij uitjes een ondersteuning in het vervoer van de kinderen.

(Zie Protocol Veiligheid, hoofdstuk Uitstapjes)

5.12 Vervoer

Alle kinderen worden tijdens de schoolweken gehaald door pedagogisch of huishoudelijk medewerkers. Dit kan te voet zijn of met de auto.

Bij de scholen buiten het dorp worden de huishoudelijk medewerkers hierin ondersteund door een taxibedrijf. Dit taxibedrijf werkt met gecertificeerde chauffeurs en ouders geven vooraf toestemming hiervoor.

H6 - Gezondheid, veiligheid en omgeving

6.1 Gebouw en speelruimten

BSO Siemenotje is gevestigd in het clubgebouw van de sportvereniging SV Heinenoord te Heinenoord. De BSO maakt gebruik van de grote ruimte in de kantine, waar er twee groepen zijn gerealiseerd. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de vele faciliteiten die op het sportpark geboden worden. De indeling, de inrichting binnen en de ruimte en mogelijkheden van het grote buitenspeel terrein zijn o.a. afgestemd op het opvangen van schoolgaande kinderen.

Het sportterrein is rondom afgesloten met hekken. Voor het gebouw ligt een groot afgesloten terras met speelmogelijkheden, open of overdekt. De omliggende sportvelden mogen gebruikt worden door de kinderen van de BSO.

De groepsruimte nodigt uit tot zowel spel als ontspanning. Het heeft als doel de zelfstandigheid van kinderen te vergroten. Er wordt bewegingsvrijheid en uitdaging geboden, maar er is ook de mogelijkheid om tot rust te komen.

6.2 Speelomgeving

Siemenotje wil er graag voor zorgen dat de speelomgeving van de kinderen, wat betreft accommodatie, inrichting, materialen en hygiëne, veilig en gezond zijn.

Op de locatie van Siemenotje beschikken kinderen over voldoende speel- en werkruimte binnen en buiten.

6.3 Veiligheid en gezondheid

Bij het exploiteren van een buitenschoolse opvang zijn er bepaalde eisen opgesteld over de veiligheid en gezondheid. De brandweer en GGD controleren mede of wij de voorschriften naleven. De ruimtes, zowel binnen als buiten, voldoen aan de veiligheidseisen. De medewerkers zijn op de hoogte van de risico's en de aanpak daarvan en handelen conform het beschreven Veiligheidsbeleid. In het fulltimer overleg is veiligheid en gezondheid een vast agendapunt. Het V&G beleid wordt geëvalueerd, geactualiseerd en wanneer nodig geïmplementeerd. Evaluaties zijn te vinden in de notulen, actualisatie wordt aangepast in het protocol, welke na goedkeuring van de ouderraad voor ouders inzichtelijk wordt.

Door te werken met Veiligheid en gezondheid protocollen, afspraken en duidelijke instructies naar de kinderen en medewerkers werken wij eenduidig en bieden we een zo'n veilig mogelijke opvang. Elke nieuwe medewerker stagiair krijgt in een introductie cursus kennis van de veiligheid en gezondheid protocollen en op welke manier we deze vertalen naar de praktijk.

Daarbij registreren wij alle 'ongevallen', dus ook de kleine ongevallen. Tweemaal per jaar worden de ongevallenregistraties in de vergadering behandeld. Naar aanleiding hiervan worden er nieuwe afspraken gemaakt om het betreffende ongeval in de toekomst te voorkomen, zodat onze veilige opvang nog meer geoptimaliseerd kan worden. Deze inventarisatie en bijbehorende protocollen / documenten zijn opvraagbaar bij de directie.

Op de BSO zijn er altijd pedagogisch medewerkers aanwezig die gekwalificeerd zijn voor het verlenen van 1^e hulp aan kinderen.

6.4 Risico-inventarisatie op Veiligheid en gezondheid

Bij het exploiteren van een BSO zijn er bepaalde eisen opgesteld over veiligheid en gezondheid. De brandweer en GGD controleren mede of wij de voorschriften naleven. Onze werkwijze hierin is inzichtelijk in het Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid. Deze is in te zien via het ouderportaal. Daarnaast kunnen ouders en vrijwilligers de protocollen opvragen bij de directie.

Zowel de ruimtes binnen als buiten voldoen aan de veiligheidseisen. De medewerkers zijn op de hoogte van de risico's en de aanpak daarvan en handelen conform het plan van aanpak.

Door te werken met protocollen, afspraken en duidelijke instructies, werken wij eenduidig en bieden we een zo veilig mogelijke opvang. Daarbij registreren wij alle 'ongevallen', dus ook de kleine ongevallen. Naar aanleiding van een (klein) ongeval maken we zo nodig afspraken om een ongeval in de toekomst te voorkomen en zo onze veilige opvang te optimaliseren.

6.5 Voedselveiligheid

Ingekochte producten worden gecontroleerd op de houdbaarheid en mogen niet over datum zijn. De houdbaarheidsdatum van producten wordt ook bij start van het gebruik gecontroleerd en bij openen wordt de desbetreffende datum erop gezet. Het verse product mag 3 dagen geopend (gekoeld) bewaard worden. Houdbare producten zijn een uitzondering.

6.6 EHBO en BHV

Siemenotje draagt zorg voor de veiligheid van de kinderen en zal er daarom voor zorgen dat er altijd BHV en EHBO gekwalificeerd personeel aanwezig is. Gedurende de openingstijden heeft de Huishouding de leiding bij calamiteiten. Er wordt minimaal jaarlijks geoefend volgens het ontruimingsplan.

6.7 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Signalering van kindermishandeling is uiterst lastig en zorgvuldigheid is hierbij een vereiste. Wanneer er sprake is van duidelijke aanwijzingen voor mishandeling of verwaarlozing worden deze vermoedens met de directie en aandachtsfunctionaris besproken. Bij vermoeden van kindermishandeling volgen wij het protocol kindermishandeling.

Indien de vermoedens concreet zijn, neemt de directie of aandachtsfunctionaris contact op met Veilig Thuis. De wet op de jeugdzorg geeft de directie en de aandachtsfunctionaris in geval van een vermoeden van kindermishandeling, een meldplicht. Voor deze melding is geen toestemming nodig vanuit de ouder(s) van het kind. Voor Siemenotje is de aandachtsfunctionaris de beleidsmedewerker.

H7 - Gevoelige onderwerpen

7.1 Taalgebruik

Wij communiceren in het Nederlands met de kinderen op de BSO. Er mag van pedagogisch medewerkers verwacht worden dat zij correct Nederlands spreken. Als een kind bijvoorbeeld zegt: "Hij is groter als ik", reageren wij erop door te zeggen: "Oh, is hij groter dan jij?" Wij corrigeren op een natuurlijke manier de taal.

Tijdens diverse activiteiten wordt aandacht gegeven aan de taalontwikkeling. Door veel en goed met de kinderen te praten, te zingen en door voor te lezen, wordt de taalontwikkeling

gestimuleerd. Ook door het geven van uitleg en door samen te spelen, wordt de taalontwikkeling ondersteund.

Zowel kinderen als pedagogisch medewerkers mogen niet schelden of schreeuwen. Kinderen worden altijd aangesproken op taalgebruik dat anderen kan kwetsen of niet aan de algemeen geldende normen voldoet.

We gebruiken de taal ook om normen en waarden door te geven. Zo leren wij kinderen om dingen op een prettige manier aan anderen te vragen: "Wil je dat even pakken?" i.p.v. "Pak dat". Wij zeggen 'alsjeblieft' en 'dank je wel'. Er wordt netjes met anderen gesproken en hierin hebben de pedagogisch medewerkers een voorbeeldfunctie.

7.2 Seksualiteit en intimiteit

Vanaf een paar maanden oud wordt een kind zich al bewust van het eigen lichaam. Het begint met het ontdekken van de handjes en de voetjes en wat je ermee kunt doen. Later komen ook andere lichaamsdelen aan bod. De verkenning van het eigen lichaam is natuurlijk heel onschuldig, maar het is wel belangrijk hoe we hiermee omgaan.

7.2.1 Seksuele ontwikkeling

De seksuele ontwikkeling bij kinderen kent verschillende fasen met de volgende kenmerken:

Kinderen van 0 –2 jaar:

- worden egocentrisch geboren, alles draait om hen.
- Zij zijn gericht op lustbevrediging (drinken, slapen, eten en aandacht).
- Ontdekken hun eigen lichaam en kunnen dat als prettig ervaren.
- Worden graag geknuffeld.

Kinderen van 2 –4 jaar:

- Worden zich meer bewust van hun eigen lichaam.
- Ontdekken de geslachtsverschillen.
- Gaan spelenderwijs op ontdekking door bijv. te 'kijken' bij leeftijdsgenootjes.
- Hebben net als baby's veel behoefte aan lichamelijk contact.

Kinderen van 4 –8 jaar:

- Spelen soms spelletjes zoals 'vadertje en moedertje' of 'doktertje'.
- Mogelijk begin van schaamtegevoelens.
- Gaan soms vragen stellen over seks en voortplanting.

Kinderen van 8 –10 jaar:

- Kunnen voor het eerst verliefd worden.
- Seksualiteit wordt interessanter, kinderen gaan soms meer op ontdekking uit.
- Hebben soms seksueel spel met andere kinderen, ook van hetzelfde geslacht.
-

Kinderen van 10 –13 jaar:

- Sommige jongens krijgen hun eerste zaadlozing.
- Sommige meisjes hun eerste menstruatie.
- Verliefdheden kunnen wat serieuzer worden, meer doelgericht en seks gericht.
- Gaan experimenteren met seksualiteit door bijv. te masturberen.

7.2.2 Intimiteit

Op de bso wordt er veel geknuffeld en gestoeid met de kinderen. Kinderen zitten op schoot, worden gedragen en gaan naar het toilet waarbij soms een van de pedagogisch medewerkers aanwezig is. Wij hebben afspraken om de kinderen en onszelf te beschermen tegen ongewenste

intimiteiten. Op het moment dat een kind een van deze fysieke contactmomenten niet wil, doen wij het niet. Voor kinderen onderling geldt dat ook.

Als kinderen nieuwsgierig worden naar hun eigen lichaam of naar dat van de andere kinderen en van ons, gaan wij daar zo normaal mogelijk mee om. Natuurlijk stellen wij grenzen om onszelf en de andere kinderen te beschermen tegen ongewenste intimiteiten.

Een paar voorbeelden:

- Kinderen mogen het zeggen als ze een aanraking niet fijn vinden.
- Kinderen mogen 'doktertje' spelen maar de kleren blijven aan.
- We kussen de kinderen op de wang en alleen wanneer het initiatief vanuit het kind komt.
- Kinderen geven zelf aan hoe zij afscheid willen nemen als ze naar huis gaan, bijv. door een 'high five' of een knuffel te geven.
- Wij hebben besloten om de geslachtsdelen te benoemen. Voor het meisje gebruiken we plasser en voor de jongen piemel. Als kinderen van huis uit een ander woord meekrijgen, geven wij aan dat dat ook kan, maar dat wij piemel c.q. plasser zeggen. Verder gebruiken we de woorden poep en plas.
- Als een kind aan het 'masturberen' is, straffen wij het niet. We leiden het kind af door bijv. te zeggen dat dat iets is dat je beter kunt doen als je alleen bent of dat het iets is voor jezelf en niet iets voor in gezelschap.

7.2.4 Verkleeden

Als kinderen zich willen verkleeden, gebeurt dat altijd onder toezicht van de pedagogisch medewerker. Bij het aantrekken van verkleedkleden wordt in ieder geval altijd het ondergoed aangehouden, ook i.v.m. de hygiëne. Omdat wij aansluiten bij de interesse en behoefte van de kinderen, kunnen jongens zich verkleeden als meisje (prinses) en lippenstift/nagellak opdoen en de meisjes mogen zich, als ze dat willen, verkleeden als soldaat of piraat. Ook bij een bepaalde activiteit kan het voorkomen dat de kinderen zich omkleden.

7.2.5 Voortplanting

Als kinderen met vragen komen over voortplanting proberen wij die, lettend op de leeftijd, zo goed en eerlijk mogelijk te beantwoorden. Als een kind veel vragen heeft over 1 onderwerp of ergens mee lijkt te zitten, bespreken wij dit met ouder(s). Zo weten de ouder(s) en de pedagogisch medewerkers van elkaar waar het kind vragen over heeft en wat er verteld wordt.

7.2.6 Zindelijkheid

Op de BSO hebben we te maken met kinderen die zindelijk zijn. Maar ondanks dat kunnen er toch ongelukjes gebeuren. Kinderen worden op het moment van een ongelukje even apart genomen om schone kleding aan te doen. We vinden het belangrijk om de kinderen te zeggen dat het kan gebeuren en dat het niet erg is.

7.2.7 Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag kan een enorme impact hebben op het welbevinden van het getroffen kind. In het beleid moet daarom worden beschreven hoe het risico op grensoverschrijdend gedrag door zowel aanwezige volwassenen als kinderen zo veel als mogelijk wordt beperkt. Het gaat om het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiaires, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen. Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele, fysieke als psychische grensoverschrijdingen. Het ziet bijvoorbeeld ook toe op pestgedrag van kinderen onderling.

We hebben de volgende maatregelen genomen om grensoverschrijdend gedrag met elkaar te voorkomen en wat te doen als we merken dat het toch gebeurt:

- De Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling wordt nageleefd, medewerkers zijn op de hoogte van de inhoud van de meldcode, en hebben de meldcode app op hun I-pad. Medewerkers kunnen zich in 2020 bijscholen inzake de meldcode (middels cursus meldcode Stevig Staan) en maken veelvuldig gebruik van dit aanbod.
- In het pedagogisch beleidsplan hebben we opgenomen dat kinderen wordt geleerd hoe je met elkaar om kunt gaan, waarbij respect is voor normen en waarden. Zo weten kinderen wat wel en niet toelaatbaar is en wat gepast en ongepast gedrag is.
- Daarnaast leren we kinderen dat het belangrijk is dat ze het direct aangeven als zij bepaald gedrag ervaren dat ze als niet prettig ervaren.
- We willen kinderen leren dat de eigen persoonlijke grenzen gerespecteerd moeten worden door de ander en willen hen helpen om dit op een juiste manier aan te geven wanneer zij dit ervaren.
- Alle medewerkers hebben een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).
- Deze VOG staat onder een continue screening vanuit de overheid.
- Medewerkers kennen de afspraken hoe er gehandeld moet worden als een kind grensoverschrijdend gedrag vertoont jegens een ander kind.
- De mentor is veelal het aanspreekpunt voor kinderen wanneer ze tegen grensoverschrijdend gedrag aanlopen, dit onderwerp wordt besproken met kinderen in de mentorgesprekken om ze op die manier mondiger te maken. Indien het kind zich vertrouwd voelt, mag dit ook bij een andere volwassenen worden neergelegd.
- De beleidsmedewerker neemt in beleidsnieuwsbrieven, die om de zes weken verschijnen, protocollen behorend bij de pijlers Kind en ouder, veiligheid en gezondheid onder de loep.
- De aandachtsfunctionaris voor de meldcode is de beleidsmedewerker.
- Er wordt een pestprotocol opgesteld, zodat de pedagogisch medewerkers handvatten krijgen hoe om te gaan met pestgedrag op de BSO.

7.2.8 Pesten en ruzie

Wanneer wij merken dat een kind geplaagd of buitengesloten wordt, zijn wij heel duidelijk naar de kinderen toe. Net als op school wordt schelden en pesten niet getolereerd. Wij besteden hier zowel individueel als in de groep aandacht aan, zodat kinderen inzicht krijgen in wat het verschil is tussen plagen (een grapje maken) en pesten. Wij proberen uit te leggen wat pestgedrag voor gevolgen kan hebben en hoe het voelt om gepest te worden.

Wij vinden het belangrijk dat er op de groepen een sfeer wordt gecreëerd van openheid, vertrouwen en acceptatie. Wij doen dat op de volgende manier:

- We geven zelf het goede voorbeeld; dit is van groot belang voor een goede, open sfeer en voorkomt pestgedrag.
- Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken, waar kinderen gerespecteerd worden in hun eigenheid en waar agressief gedrag van kinderen en pedagogisch medewerkers niet wordt geaccepteerd.
- Door samen (met de kinderen) gedragsregels af te spreken.
- Wij laten aan de kinderen zien dat iedereen verschillend is en dat iedereen zijn eigen talenten heeft. Dit benoemen we, net als de sfeer in de groep.
- Wij geven de kinderen en de groep als geheel bewust een terecht compliment.
- Wij laten kinderen elkaar helpen en geven complimenten als ze dat doen.

Hoewel wij er alles aan doen om pesten te voorkomen, is er een pestprotocol opgesteld waarin stapsgewijs aangegeven wordt hoe er gehandeld dient te worden wanneer er sprake is van pestgedrag. Hierbij is er aandacht voor het kind dat gepest wordt, de pestende, andere kinderen en de gehele groep.

In het *protocol Grensoverschrijdend gedrag* wordt de ' Vijfsporenaanpak' van Van der Meer (Pesten op school,2002) beschreven, het is een concrete aanpak waarbij op vijf verschillende sporen het pesten bespreekbaar gemaakt wordt, steun geboden wordt, en hiermee het pesten wordt aangepakt.

7.4 Kinderen en ziekte

Als ouder(s) met een ziek kind sta je voor een dilemma: breng ik mijn kind wel of niet naar de BSO? Voor ons staat het welbevinden van het kind voorop en hierbij zijn de volgende vragen van belang:

- Voelt het kind zich niet lekker?
- Huilt het meer dan normaal?
- Wil het niet eten of slapen?
- Heeft het meer aandacht nodig dan wij het op dat moment kunnen geven?

Als dit zo is, dan vinden wij het beter dat het kind wordt opgehaald. Koorts is niet altijd een goede graadmeter. Het kan voorkomen dat een kind verhoging heeft, maar zich verder wel lekker voelt. In dat geval zou het kind kunnen blijven. Terwijl een kind zonder koorts zich erg naar kan voelen en beter wel opgehaald kan worden.

7.4.1 Wel of niet op de bso/ ophalen BSO

Soms is het lastig om als ouder(s) te bepalen of je kind zich goed genoeg voelt om naar de bso te gaan. Het kind was bijvoorbeeld de vorige dag niet zo lekker, maar de volgende morgen valt het wel weer mee. Bij twijfel kunnen ouder(s) hun kind gewoon brengen, maar het is belangrijk dat wij goed ingelicht worden en dat we contact op kunnen nemen als het niet gaat.

Als wij merken dat een kind niet lekker en hongerig is, bellen wij de ouder(s) op en overleggen wij over de situatie. Soms is een kind zo ziek, dat het beter is als het zo snel mogelijk wordt opgehaald. Het kan echter ook zo zijn dat we met de ouder(s) afspreken dat we het nog even aankijken of eventueel medicatie kunnen geven volgens ons medicatie protocol.

7.4.2 Besmettingsgevaar

Als uw kind een besmettelijke ziekte of aandoening heeft, bijv. de waterpokken of een ontstoken oog, kan de rest van de groep worden besmet. Dit is vervelend, maar kan niet altijd worden voorkomen. Sommige ziektes zijn immers al besmettelijk voordat er symptomen optreden. In andere gevallen kunnen wij verspreiding voorkomen door een goede hygiëne. Wij adviseren de ouder(s) te overleggen met ons over de te nemen maatregelen ter voorkoming van besmetting op de BSO. Het kan voorkomen dat door de BSO wordt geadviseerd dat kinderen met bepaalde symptomen beter niet, of onder bepaalde voorwaarden, naar de BSO kunnen komen. Wij volgen hierin de richtlijnen van de GGD t.a.v. infectieziekten.

7.4.3 Medicijngebruik

Als uw kind (nog) medicijnen gebruikt als het naar de BSO gaat, wordt verwezen naar het formulier "Geneesmiddelenverstrekking". Voor de gezondheid van uw kind is het van belang zorgvuldig om te gaan met het toedienen van medicijnen door de pedagogisch medewerkers en zij vragen u dan ook een formulier daarvoor in te vullen en te ondertekenen. Dit formulier is te verkrijgen op de groep waar het kind speelt.

7.5 Scheiden

Wanneer ouder(s) gaan scheiden, gaan wij hier zo zorgvuldig mogelijk mee om. Er wordt rekening gehouden met het begripsvermogen van het kind en de kinderen in de groep. Wij kiezen geen partij en stellen het belang van het kind voorop. De pedagogisch medewerkers volgen de wettelijk gemaakte afspraken die gemaakt zijn rondom de betreffende situatie.

7.6 'Opvallende' kinderen

Als pedagogisch medewerkers vragen hebben over de omgang, het gedrag of de zorg van een kind wordt dit door de mentor met de ouder(s) besproken. Ook kan tijdens een kindbespreking met de leidinggevende (pedagoog) ingegaan worden op de vragen die er leven rondom een kind. Dit kan vervolgens weer met de ouder(s) worden besproken. Een kind kan, eventueel met behulp van een observatieformulier, geobserveerd worden. Naar aanleiding van de observatie kunnen er afspraken gemaakt worden over bijv. een plan van aanpak. In het protocol 'Veiligheid' staat beschreven wanneer er externe instanties benaderd kunnen worden als er verdere vragen of problemen zijn. Uiteraard worden ouder(s) betrokken bij de plannen en de te nemen stappen.

H8 - Kind en Ouder

8.1. Afstemming opvoedingsmilieu

Als BSO speel je een grote rol in de opvoeding van een kind. We zijn dan ook samen met de ouders verantwoordelijk voor het welzijn van een kind. Daarom besteden we veel aandacht aan de uitwisseling van de ontwikkeling van het kind en de opvoedingsideeën van ouders. Dit begint al bij de eerste kennismakingsafpraak. Daarin geven we de visie en werkwijze van BSO Siemenotje aan, zodat zij bewust voor BSO Siemenotje kunnen kiezen.

Daarnaast spelen vooral de pedagogisch medewerkers een grote rol. Zij hebben immers de directe verantwoordelijkheid voor de kinderen. Tijdens het intakegesprek kunnen de ouders aangeven wat zij belangrijk vinden in de omgang met en de opvoeding van hun kind. Samen met de pedagogisch medewerkers kunnen er indien nodig afspraken worden gemaakt. De pedagogisch medewerker kan aangeven hoe zij met de verschillende opvoedingssituaties omgaat. Dagelijks is er een overdrachtsmoment met ouders tijdens het brengen en halen van de kinderen. Daarnaast wordt er door de mentor jaarlijks een gesprek gehouden met de ouders over het welbevinden van het kind. Ook is het mogelijk dat de pedagogisch medewerkers of ouders tussendoor een evaluatiegesprek/ koffiegesprek aanvragen. Een koffiegesprek is een informeel gesprekje waarbij de ouder en pedagogisch medewerker even kort bijpraten.

8.2. Ouderbetrokkenheid

Wij vinden het erg belangrijk dat de ouders zich betrokken voelen. Wij realiseren ons dat wij opvang bieden aan het dierbaarste bezit van de ouders. Wij staan dan ook open voor ideeën en adviezen van de ouders en proberen het contact zo laagdrempelig mogelijk te houden.

8.3. Respect en privacy

Om de opvoedingssituatie thuis en op de buitenschoolse opvang zo optimaal mogelijk op elkaar af te stemmen, is het nodig dat de pedagogisch medewerkers op de hoogte zijn van de thuissituatie. Er wordt dan ook zorgvuldig omgegaan met deze informatie. Wij hebben de privacy van ouders hoog in het vaandel staan en de pedagogisch medewerkers hebben en hanteren een geheimhoudingsplicht. Bovendien hebben zij ook te maken met de beroepscode kinderopvang, waarin ook regels zijn opgenomen over de privacy van de ouders.

8.4 Communicatie ouders

Het eerste contact met BSO Siemenotje verloopt meestal telefonisch. Ouders kunnen dan een afspraak maken voor een rondleiding. Een pedagogisch medewerker van de BSO verzorgt de rondleiding en vertelt in grote lijnen wat BSO Siemenotje doet, wat de pedagogische uitgangspunten zijn en wat ouders van de opvang kunnen verwachten.

8.4.1 Het intakegesprek

Nadat ouders zich hebben aangemeld, via het inschrijvingsformulier op internet, worden de ouders telefonisch uitgenodigd voor een intakegesprek door de pedagogisch medewerkers van de groep. In dit gesprek wordt informatie en gegevens uitgewisseld betreffende het kind. Hierbij wordt een intakeformulier ingevuld met de gegevens en gemaakte afspraken, welke zowel door de ouder als de pedagogisch medewerker wordt getekend na afloop.

Ouders zijn de deskundigen waar het hun eigen kind betreft en zij mogen van de pedagogisch medewerkers verwachten dat zij hierbij serieus worden genomen.

Ook wordt er een wenmiddag ingepland als hier behoefte naar is. Deze middagen worden bij voorkeur gepland op de gewenste opvangdagen: ouders en kinderen kunnen op deze manier vertrouwd raken met BSO Siemenotje, de pedagogisch medewerkers en de groepsgenootjes. Als er na afloop blijkt dat het kind nog een wenmiddag nodig heeft, kan dit worden overlegd met de pedagogisch medewerker van de groep.

8.4.2 Contact bij het brengen en halen

Bij het brengen tijdens de voorschoolse opvang en het ophalen tijdens de naschoolse opvang is er elke keer contact tussen de ouders en de pedagogisch medewerkers. Het kan zijn dat de kinderen midden in hun spel zitten als ze worden opgehaald. Een van de pedagogisch medewerkers zal het kind dan stimuleren om een activiteit te beëindigen. Van de ouder wordt begrip gevraagd, zodat het kind de kans krijgt om de activiteit te beëindigen. Bij een krappe tijdsplanning van ouders is het prettig wanneer zij de pedagogisch medewerkers vooraf op de hoogte stellen, zodat de pedagogisch medewerkers het kind dan kunnen voorbereiden op de ophaaltijd. Tijdens de overdracht zal de pedagogisch medewerker een objectieve weergave geven over het spel, gedrag of bijzonderheden van het kind.

Gedurende de opvangtijden zijn de pedagogisch medewerkers rechtstreeks te bereiken. Verder kan indien gewenst op verzoek van de pedagogisch medewerker of de ouders een afspraak gemaakt worden voor een persoonlijk gesprek. De ouders zijn altijd bereikbaar op een telefoonnummer afgesproken met BSO Siemenotje.

8.4.3 Website, nieuwsbrief en ouderportaal

Ouders worden geïnformeerd over het gevoerde beleid via de website, nieuwsbrieven en het ouderportaal. Deze worden elektronisch aangeboden.

8.4.4 Oudergesprek

Er vindt jaarlijks, rond de verjaardag van het kind, een oudergesprek gesprek plaats hierin wordt informatie over de ontwikkeling van het kind met ouders besproken. Mochten ouders eerder informatie willen hebben over de ontwikkeling van hun kind kunnen ze contact opnemen met de mentor van hun kind.

8.5 Afspraken over buitenschoolse activiteiten

BSO Siemenotje wil de kinderen graag kennis laten maken met verschillende activiteiten. Hierdoor kan Siemenotje samenwerken met andere organisaties die clinics of workshops aanbieden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan sportverenigingen.

8.6 Ouderraad

Siemenotje maakt gebruik van een ouderraad. De ouderraad heeft een organiserende en adviserende rol en bestaat uit ouders van kinderen die gebruik maken van opvang bij Siemenotje. Ook zorgt deze raad ervoor dat de belangen van kinderen en ouders zo goed mogelijk worden behartigd en op deze manier ook de andere ouders worden vertegenwoordigd. Zij adviseert over kwaliteit of beleid dat te maken heeft met de directe opvang en houdt zich, in samenwerking en overleg met Siemenotje, bezig met het organiseren van feestelijke activiteiten. Eens per half jaar wordt er een thema avond voor ouders georganiseerd.

Tevens is de ouderraad een aanspreekpunt voor klachten die, na overleg met ten eerste de betreffende pedagogisch medewerker en ten tweede de directeur, niet naar tevredenheid zijn afgehandeld.

De ouderraad heeft elke twee maanden een openbaar overleg, tenzij een bepaald agendapunt achter gesloten deuren besproken moet worden.

Datum, tijdstip en locatie worden altijd tijdig aan alle ouders gecommuniceerd via de nieuwsbrief en de notulen van de ouderraad. Beiden zijn terug te vinden op de website nadat je hebt ingelogd. De ouderraad is te bereiken via: ouderraadbso@siemenotje.nl

8.7 Klachten

Siemenotje hoort graag verbeterpunten van medewerkers en ouders. We proberen klachten voor te zijn en ontevredenheden in eerste instantie eerst met de betreffende persoon op te lossen door in gesprek te gaan met elkaar. Als het niet lukt om er met elkaar uit te komen, kan de directeur benaderd worden met de klacht in kwestie.

De insteek van Siemenotje is om er gezamenlijk uit te komen. Een klacht wordt dan ook gezien als een suggestie voor verbetering. Mocht dit niet naar tevredenheid worden afgehandeld, kan gekozen worden voor overleg met de ouderraad of kan er gebruik worden gemaakt van de klachtenprocedure: deze waarborgt dat klachten serieus en afdoende worden behandeld door Siemenotje.

Indien interne klachtafhandeling niet leidt tot een bevredigende oplossing of uitkomst, heeft de ouder de mogelijkheid zich te wenden tot het Klachtenloket Kinderopvang of de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen.

Voor informatie, advies en bemiddeling kunt u contact opnemen met het Klachtenloket Kinderopvang, bereikbaar via:

- I www.klachtenloket-kinderopvang.nl
- T 0900 1877
- E info@klachtenloket-kinderopvang.nl

Mocht er vanuit de ouderraad een klacht zijn dan wordt dit ook in eerste instantie met de direct betrokkenen geprobeerd op te lossen. De directeur zal hierin steun en gesprekspartner zijn. Mocht de ouderraad ontevreden zijn over de uitkomst van het gesprek dan kan deze een klacht indienen bij de Geschillencommissie: www.degeschillencommissie.nl.

Verdere informatie over de afhandeling van klachten is te vinden in het Protocol Klachtenreglement.